

"În Maieru, am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele" -

Livu Rebranu

SCURBUL VISURILOR

Director fondator: SEVER URSA

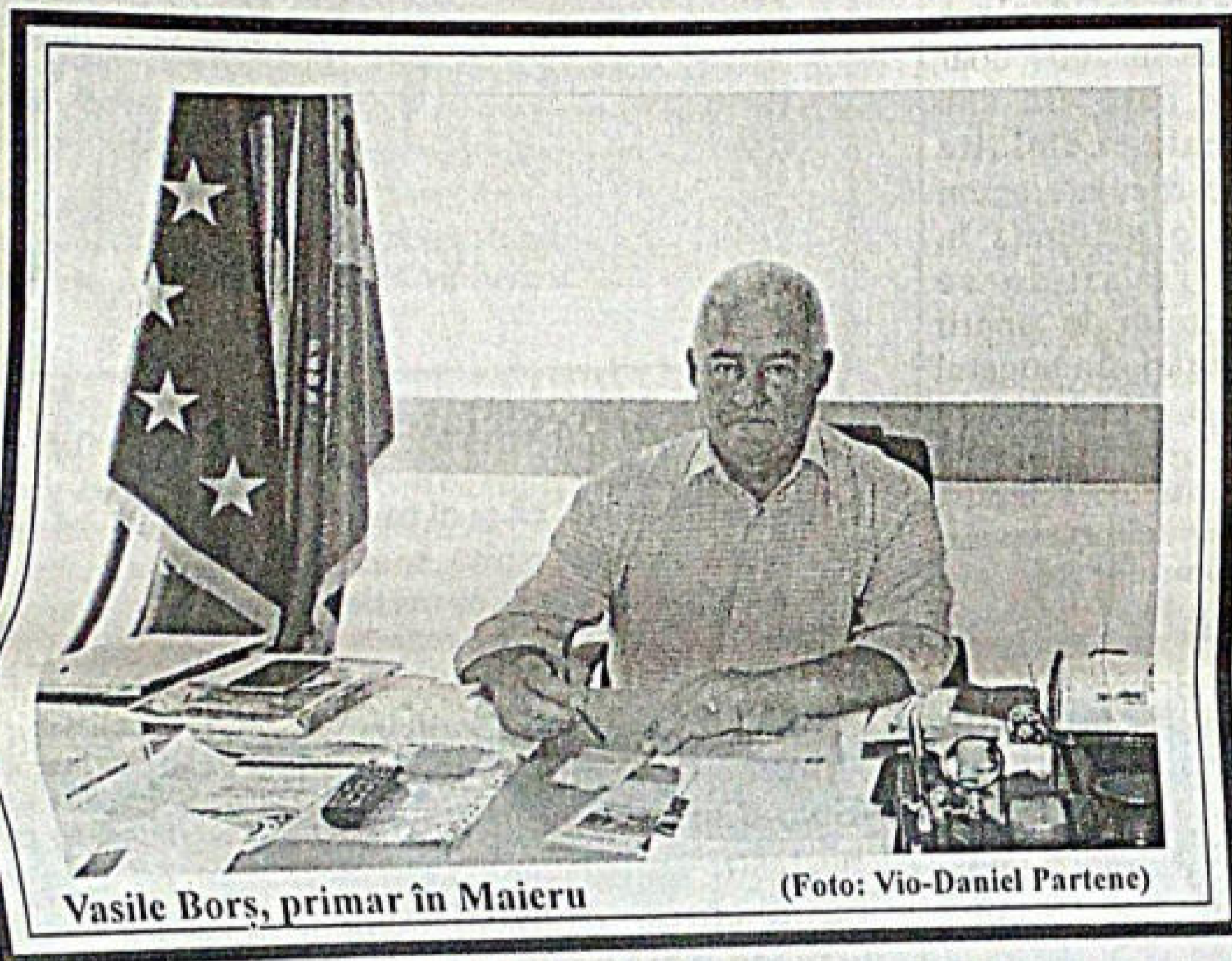
PUBlicație EDITATĂ DE CONSILIUL LOCAL MAIERU

ANUL XXI Nr. 3 (125) *** IULIE 2017 *** 8 PAGINI *** 1 leu

Maieru, file de dezvoltare rurală

Cu domnul Vasile Borș, primarul localității Maieru

Vasile Borș, primar în Maieru

(Foto: Vio-Daniel Partene)

Îl știam pe domnul Vasile Borș, în primul rând ca primar, apoi ca și cântăreț la biserică (dânsul terminând și facultatea de teologie), dar și ca un bun gospodar măierean, sau – poate că este cel mai important de spus – ca un om de omenie.

Lucrurile frumoase pe care dânsul le-a realizat ca primar erau cunoscute în vecinătatea Maierului, încât auzeam adesea alți oameni, mai de departe spunând că ce primar bun are comuna Maieru.

Pricesnele și cântările pe care le auzeam în zi de duminică mă copleșeau și mă emoționau extrem.

Odată l-am auzit pe domnia sa comparându-se cu un turn al bisericii. M-a impresionat aceasta comparație pentru că, evident, un turn rezistă și când vremea este bună, dar rezistă și când vremea este aspră; fie în ploaie, în ninsoare, în vijelii năprasnice sau în viscole. Dar rezistă, poate pentru că la el se uită cei apropiați, rezistă pentru că la el se uită toți măierenii și rezistă pentru că acesta este un turn de biserică, iar puterea divină îl ocrotește. Toate se fac cu ajutorul lui Dumnezeu.

Poate nu este de mirare că în prima duminică a lunii august, pe data de 6, duminică, de Sărbătoarea Schimbării la Față a Domnului, am avut surpriza ca la biserică cuvântul de învățătură despre semnificația acestei mari sărbători să fie rostit chiar de primarul localității Maieru, domnul Vasile Borș.

Două zile mai târziu, m-am întâlnit cu dânsul la primăria din Maieru, pentru a-i lua un scurt interviu.

În anul 2004 domnul Vasile Borș a ajuns pentru prima dată în funcția de primar al localității Maieru, începând o muncă în care a pus mult suflet, reușind în primele două mandate (2004-2012) să aducă finanțări semnificative pentru comună.

În 2005 s-a constituit Ocolul Silvic Maieru, reușindu-

se ca toate proprietățile de pe cele trei județe să fie adunate și gestionate așa cum trebuie. „Dacă în anul 2004 beneficiile din pădurile măierenilor erau în jurul a un miliard și jumătate de lei vechi, la ora actuală beneficiile aduse de Ocolul Silvic sunt în jur de 20 de miliarde lei vechi” ne declară domnul primar, existând astfel o bază de cofinanțare pentru anumite proiecte europene, pentru a face ceva în localitate.

Domnul primar s-a axat prima dată pe învățământ, toate școlile din Maieru fiind reabilitate, creindu-se astfel condiții mai bune pentru învățământ. La Anieș – unde nu a existat niciodată un teren de sport – s-a construit o bază sportivă, și la fel, o altă bază sportivă situată între Maieru și Anieș. „Și mai avem de gând ca pe viitor să mai construim o sală de

sport – la cât tineret este – pentru că cea existentă este prea mică”, după cum ne spune domnul Borș.

A urmat sănătatea, la acest capitol fiind amintite Dispensarele din Maieru și din Anieș, realizate cu bani din bugetul local.

În primele două mandate s-au atras fonduri europene, comuna noastră clasându-se cam tot timpul pe primul loc în județ, chiar județul fiind pe primul loc în multe etape de finanțare europeană, lucru favorabil pentru noi și prin prisma faptului că între anii 2008 - 2012 domnul primar a avut onoarea să fie ales, de ceilalți colegi primari, drept reprezentant al primarilor Județului Bistrița-Năsăud Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest. Informația privind finanțările a fost adusă la îndemâna factorilor decizionali, văzându-se astfel mai clar pe ce se puteau depune proiecte de finanțare pe fonduri europene, atât pentru comuna noastră, cât și pentru județ.

Iată câteva dintre obiectivele realizate în primele două mandate amintite de către domnul primar:

„Extinderea rețelei de curent electric pe Valea Caselor, construirea Primăriei, construirea celor două blocuri pentru tineret prin programul ANL – fiind primul în România care am adus blocurile în zona rurală, având puterea să încerc și să conving că sunt necesare și în zonele acestea, bucurându-se de acest proiect 24 de familii.

Căminul de îngrijire al bătrânilor, care a făcut parte dintr-un pachet cu cinci proiecte – primul fiind Căminul de bătrâni – urmând apoi Căminul Cultural din Anieș, canalizarea pe cinci străzi de pe Valea Caselor, extinderea rețelei de apă și doi kilometri de asfalt”.

Căminul Cultural din Maieru a fost reabilitat,

iar acum – ne mai spune domnul primar – deoarece este puțin degradat în interior, s-a depus o cerere de finanțare în valoare de 500 de mii de euro pentru a se face reabilitarea acestuia, rămânând apoi doar cu destinația de cămin cultural și cinematograful.

A fost realizat pe valea Anieșului drumul forestier, care este în același timp și drum turistic pentru că este însoțit și de o rețea de curent electric finalizată până la jumătatea văii și prevăzută a se termina a până la sfârșitul anului. Punctul de informare turistică, într-o etapă viitoare, se poate dovedi foarte util, zona turistică a Văii Anieșului având deja pensiuni, agropensiuni și alte alte proiecte de dezvoltare.

Sala nouă de nunți și evenimente – finanțată din bugetul local și finalizată la sfârșitul anului 2012, pe când domnul Borș era viceprimar – s-a dovedit a fi o investiție binevenită, o astfel de locație lipsind în localitățile învecinate. Totuși, pentru nunțile mari care se se fac la Maieru, ar trebui să avem în vedere ideea extinderii acestui spațiu de festivități.

Multe alte realizări din primele două mandate au continuat în mandatul de viceprimar și în perioada când domnul Vasile Borș nu a fost la primărie, proiectele fiind finanțate de pe vremea mandatului său de primar, cu finanțarea asigurată și cu lucrări în derulare.

Mi-au plăcut vorbele sau povețele de bun gospodar pe care le-am auzit de domnul Borș:

„Dacă vezi că toți vecinii tăi au scos plugul, ară, seamănă, grapă și tu stai și nu faci acest lucru deodată cu ei, niciodată nu vei putea recolta deodată cu ei.”

Și ca orice gospodar, domnul primar, aflat la cel de-al treilea mandat, se află fie la începutul unor noi lucrări, fie că le continuă pe cele anterioare.

Au fost depuse șase proiecte europene, dintre care trei sunt guvernamentale și sunt aprobate. Documentația necesară pentru primele două va sosi în zilele următoare, iar pentru al treilea – podul care duce spre Purcioaia, aprobat deja – trebuie elaborat un studiu de fezabilitate, eventual proiectul tehnic, iar apoi scos la licitație anul acesta, dacă se poate, dacă nu – anul viitor. „Lucrările vor fi în jurul a 500 de mii de euro pentru acest pod, pentru că ne-am gândit să fie un pod pe două sensuri – fiind cel mai folosit pod – să fie un "pod acoperit", partea de sus să fie din lemn, dacă se poate cu șindrilă; ceva rustic. [...] Totul să fie cu lămpi frumoase și, bineînțeles vara, cu flori” ne-a mărturisit domnul primar.

Un alt pod, cel din centru, tot pe Programul Național de Dezvoltare Local a fost aprobat și realizat, urmând să fie achitat.

Apoi – de trei milioane de lei – se for face asfaltări pe zona Purcioaia-Haj-Balasăna, pentru început pe părțile unde este terminată canalizarea. Deși banii pentru asfaltare există, din cauza lipsei canalizării, asfaltarea stă pe loc. Totul ar fi început în

- continuare în pag. 2 -

Viorel-Daniel Partene

Cu domnul Vasile Borș, primarul localității Maieru

anul 2009, an în care trebuia obligatoriu să fie cuprinse lucrările de canalizare în masterplanul județean, cu toate că exista un proiect local pentru Maieru, proiect care însă nu a fost aprobat. Dacă totul ar fi decurs bine și așa cum s-a intenționat, lucrările trebuiau să fie finalizate la sfârșitul anului 2012. Suntem aici constrânși și de Sistemul de Achiziții Publice din România, care permite ca atribuirea directă a unei lucrări se poate face doar până la prețul de o sută de mii de euro (față de țările occidentale, în care este de până la cinci milioane de euro). Tot ce este peste o sută de mii de euro se licitează, la licitații apar și contestații, și tot așa; se ajunge astfel ca licitațiile să fie reluate de multe ori, cum se întâmplă în prezent în șase mari localități din județ, printre care și în Maieru. Și astfel lucrările întârzie ani buni.

și celelalte trei drumuri naționale să fie asfaltate. D-l primar a avut o discuție și cu d-l Ministru al Transporturilor, care a fost prezent de curând la redeschiderea căii ferate Ilva Mică-Rodna. Se speră că dl. ministru va reveni în zona noastră în luna septembrie, ocazie cu care domnul primar – alături de președintele Consiliului Județean – speră să-l convingă pe d-l ministru de necesitatea finalizării drumului anterjudețean peste Pasul Rotunda – drum de 18 km, care leagă trei regiuni istorice: Ardealul, Maramureșul și Bucovina și care se dorește ca "măcar" să fie prins în finanțare pe anul viitor, când se vor împlini 100 de ani de la Marea Unire.

Un proiect a mai fost depus pentru o altă grădiniță, proiect care se speră să fie aprobat. „Se va deschide și prima grădiniță cu program prelungit la Centrul Cultural-Catehetic, etajul întâi fiind destinat pentru această activitate. Vom putea deschide și o a doua grădiniță, dacă sunt cereri, lângă Școala de Meserii” ne declară domnul primar. Dacă în 2004 doar grădinița de lângă parc era sub administrație locală, celelalte funcționând în case particulare, acum nu mai există nici o grădiniță în locații private, reușindu-se construirea grădinițelor în spații publice fie prin finanțări din bugetul local, fie prin finanțări guvernamentale.

Așadar toate proiectele depuse spre a fi finanțate, atât cele europene, cât și cele guvernamentale, sunt aproape în valoare de 11 milioane de euro.

Tot dl. primar Borș a reușit "să aducă" și izvorul de "apă plată" de pe Valea Caselor chiar în apropierea

primăriei – domnia sa mărturisindu-ne că are o bucurie enormă în suflet atunci când vede oameni străini – chiar din alte județe – venind să ia apă din izvorul Valea Caselor.

M-au emoționat și versurile – rostite și adaptate de dl. primar, pentru acest izvor – după poezia „Mărul de lângă drum” a lui Mihai Beniuc:

"Sunt izvor de lângă drum și fără gard. [măr]
La mine-n molecule particule de aur ard. [r a m u r i
poame roșii]
Drumețele, să iei fără sfială,
Că n-ai să dai la nimeni socoteală."

Și m-a mișcat la fel, un verset biblic adaptat la izvorul măierean pe care îl rostește dl. primar: „Veniți, luați apa vieții, fără bani și fără plată!", cf. (Apoc. 22, 17) – "Vino. Și cel însetat să vină, cel ce dorește să ia în dar apa vieții."

Pe lângă acest izvor, există propunerea ca și în partea cealaltă a localității să fie "scoborât" în sat izvorul "de apă vie" – izvorul de dar al Măgurii Caselor, cum se mai numește actuala Măgură din sus.

Toate acestea, alături de alte proiecte sau finanțări care vor apărea pe parcurs.

Multe realizări au fost duse la bun sfârșit, multe vor urma de acum încolo. Bineînțeles și cu un pic de răbdare din partea noastră.

N-am putut să dau uitării și câteva versete biblice auzite de Duminica Schimbării la Față a Domnului, rostite chiar de domnul primar în cuvântul său de învățătură: "[...] care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru.

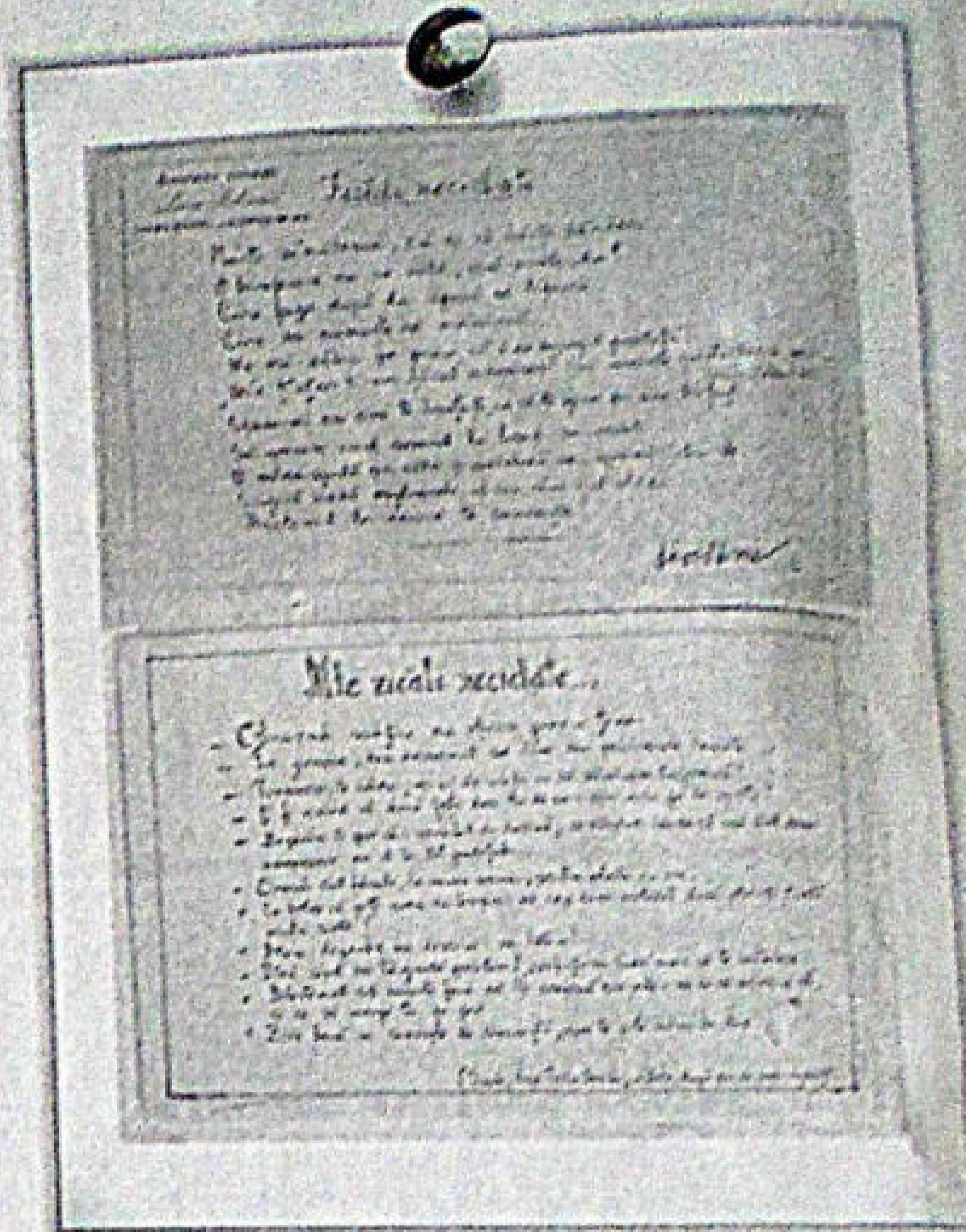
Și care va vrea să fie întâi-ul între voi, să fie tuturor slugă."

Domnul Borș este, cu siguranță, un "slujitor" al nostru, al tuturor măiereanilor fie ei din cuibul măierean, fie de pretutindeni.

A consemnat Viorel-Daniel Partene

Sever Ursa
file din

"Ziar de Cancelarie" 1967 - 1990

Zicăli reciclate:

Minte sănătoasă, că și el minte sănătos...

O binefacere nu se uită, mai multe, da!

Cine fuge după doi iepuri se bifurecă.

Cine nu muncește ne mănâncă.

Nu mă călca pe picior, că s-au scumpit pantofii!

„Din țânțar te-am făcut armăsar!” îmi aminti
protectorul mei, încălecându-mă...

Spune-mi cu cine te însoțești, ca să-ți spun pe cine
bârfești.

Să punem omul convenit la locul cu venit!

O mână spală pe alta și amândouă se... spaimă între
ele.

Scopul scuză mijloacele, chiar când sunt obeze...

Prietenul la nevoie te cunoaște!

Alte zicăli reciclate...

Obrazul subțire cu obraz gros se ține.

În genere, din anonim se iese cu picioarele
înainte...

Frumoaso, te iubesc; mi-aș da viața ca să rămânem
împreună!

O fi având el două fețe, dar tu de ce-i spui asta pe la
spate?

Degeaba îi spui că-i specialist de duzină; va
răspândi lauda

că mai sunt doar unsprezece ca el în tot județul...

Orarele sunt făcute, la urma urmei, pentru plata cu
ora.

Ce folos că poți avea de timpuriu un cap bine
mobilat,

dacă plătești toată viața rate!

Acum degeaba ne dezbină: ne batem!

Până când nu te gustă publicul, confrății confrății
nu îndrăznesc

să te mănânce.

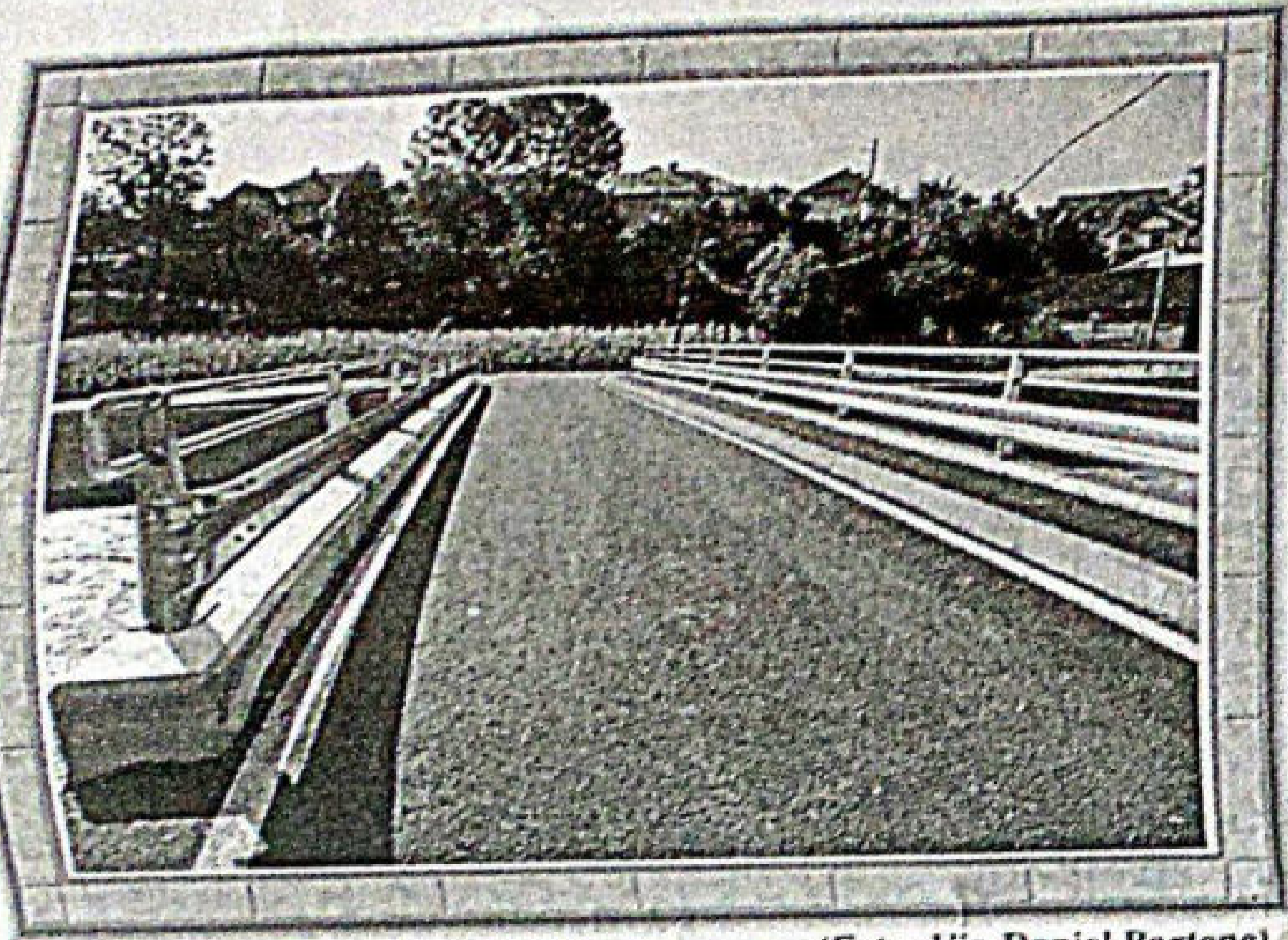
Blestemat cel care-ți fură ori îți confiscă aripile: nu
ca să zboare

el, ci ca să mergi tu pe jos!

Ziua bună se cunoaște de dimineață, apoi te poți
culca la loc.

(Unele, după Tudor Vasiliu, altele, după ani de
proprie experiență...)

- din arhiva d-lui prof. Sever Ursa -
(a consemnat V. Cărbune)

Noul pod dinspre Haj - 2017

(Foto: Vio-Daniel Partene)

Domnul primar ne-a vorbit și despre alte proiecte depuse pe fonduri europene:

„Este aprobat încă un proiect de extindere a rețelei de canalizare, pentru zonele care nu au fost cuprinse în masterplan, adică anumite străduțe, și pe lângă drumul național, mergându-se cu alte conducte mai mici, paralele, făcându-se racordarea în 5-6 locuri în conducta mare”.

Este prevăzută și refacerea trotuarelor – lucru pe care d-l primar și-l dorește foarte mult. În acest sens primăria a finanțat recent execuția pavajului de acces la biserica mare și cel de "încônjur al bisericii" cu o execuție de calitate superioară, cu piatră de carieră din zona noastră, dorindu-se ca – pe viitor – o mare parte din centrul localității să aibă trotuarele la fel de frumos pavate.

Un alt proiect, de un milion de euro, se referă la asfaltarea străzilor care nu au fost prinse în celălalt proiect "de interes național". „Inclusiv Calea Poienii va fi asfaltată, partea aflată pe administrația comunei – primarul din Poiana Ilvei depunând un alt proiect care sper să fie finanțat – pentru ca să unim cele două localități printr-un drum bun, iar apoi merită chiar și o linie de curent electric pentru că și zona aceasta se poate dezvolta. [...] Este o gândire cu bătaie mai lungă, se tot vorbește de reorganizări administrativ-teritoriale ... și atunci m-am gândit la un lucru frumos și de bun simț: ar trebui ca frații noștri din Poiana Ilvei, având un acces bun, să se alipească de noi, dacă se va întâmpla această reorganizare. Eu nu mi-aș dori niciodată ca frumoasa noastră comună să aparțină de o altă localitate sau să fie administrată de alții” afirmă d-l primar.

Alte două proiecte vizează asfaltarea drumurilor forestiere, fiind depuse două cereri de finanțare, care sperăm noi să fie aprobate. Primul pachet se referă la continuarea asfaltării pe Valea Caselor, apoi pe Anieșul Mic și pe Anieșul Mare, acolo unde este în administrația comunei, iar al doilea pachet cuprinde Blidereasa, Valea Secii până la Pârăul Armanului, Gagii, Nechita, și Preluci. Dacă aceste drumuri adiționale vor fi moderizate, există speranța ca

Istorie și lingvistică

Este sau nu Grigore Cotul un optimist ușor resemnat?

Bu susțin că autorul este un optimist convins, mai întâi, pentru că are idei, dar și curajul necesar de a vedea lumea din juru-i cu toate slăbiciunile și sărăciile ei, ca atare, el vede tot, nu uită și nici nu iartă nimic. În cartea *Optimism extrem*, p. 29, avem dovada clară a optimismului său: „Pe oricine cade uneori năpasta, / O știe fiecare dintre noi, / Însă... ce nu rezolvă viața asta, / O face, sigur, viața de apoi!” Ca orice optimist care se respectă și, mai ales, nu se dezice de o anumită optică sănătoasă, de la o vreme, Gore, cum este cunoscut în cercul prietenilor, ne-a obișnuit cu niște cronici originale, fie sub forma unor mici catrene cu tâle, pline de trimiteri satirice direct la țintă, fie asociate inspirat cu imagini la fel de sugestive pe aceeași linie umoristică. E vorba de esențe, nu vom întâlni nici mare risipă de cuvinte fără rost, nici aglomerări de idei convenționale doar făcute să rimeze artificial. De regulă, asistăm la câte un singur și viguros plesnet de bici cu adresă precisă ce nu mai admite nicio replică.

Să urmărim, așadar, câteva direcții ale săgeților destul de incomode, acide chiar, pentru cei în cauză din cartea intitulată *Optimismul resemnat*, Editura *TipoMoldova*, colecția *Opera omnia Poezie contemporană*, 2017, cu o prefață semnată de către scriitorul măierean, Icu Crăciun. Motto-ul volumului ne va călăuzi de-a lungul lecturii, corelația dintre nume și asumarea răspunderii celor scrise denotă curajul autorului de a-i înfrunta pe cei ce se simt cu musca pe căciulă:

„Ne-njură unii peste tot
Și suntem afectați profund
Pe tine, Grig, te doare-n cot
Pe mine-n f...(!)”
A.I.D. Funduianu

Nu lipsită de semnificații majore este și dedicația de suflet și plină de dragoste către fiul și soția sa. Ca orice autor care se respectă, Gore își începe volumul cu o poezie manifest prin care-și mărturisește sub masca unei pseudo-fabule moderne, intențiile, modalitățile și domeniile înspre care se vor îndrepta cele scrise. E vorba de *Fabulez, deci există!* (p. 9-10) — un titlu adecvat, fabulația este localizată în *capitalismul sălbatic cu care ne-am procopsit, pădurea mai e încă un decor cu subînțelesuri ascunse, leul nu poate fi decât șef, elefantul — un șef mai mare. Ursul e șomer, el cere să fie angajat la fabrica acestora, dar nu e disponibil decât un post de iepuraș. În mod contrastant, pe de altă parte, ușor de înțeles, la o altă secție, pe un post de urs, e încadrat un iepuraș care nu se prea descurcă. Ideea de-a face schimb între ei este refuzată de către leu, când este abordat elefantul, acesta îi spune ursului că pe postul de leu era angajat măgarul (de la partid citire!). Nu mai are rost să ne reamintim de-atâția oameni nepotrivii, pe locuri la fel de nepotrivite pentru ei. În continuare, autorul ia în răspăr prin catrene cu bătaie directă tot felul de instituții, aspecte sociale etc., în prima parte a cărții cu titlul *Catrene de unică folosință*, după cum urmează: silvicultura („Din păduri, orice esență, / Fie ea moale sau tare, / De-i tăiată cu*

prudență, / Poate aduce bunăstare!); exodul sălbatic al forței de muncă („Își zise-n gândul lui cu ură, / Încă de prin

sunt: servilismul, scamele șefului în *Observație*; lașitatea, frica de-a nu supăra pe cineva; învățământul aflat într-o veșnică și ineficientă schimbare cu simulările ce contează doar procentual, gradațiile de merit etc., în *De după simulare, Abramburică, Gradațiile de merit*.

Pe de altă parte, Grigore Cotul se declară ușor resemnat, de ce oare? Deoarece nu se poate lupta cu toate aceste racile și nedreptăți așa cum ar vrea el. Ca și mulți alții, nu se împacă bine cu societatea din jurul lui ce se vrea cultă, europeană și elitistă. De aceea, pare puțin resemnat de prea multă prostie vizibilă la tot pasul, de ignoranța crasă de care se-mpiedică zi de zi, de suficiența strigătoare la cer, de mândria prostească tipic românească a celor cu bani ce-au sărit multe trepte din evoluția lor firească, de apartenența fanatică la gașca cea mai tare, de misoginismul ancestral ce răbufnește tocmai la cei cu pretenții, de așa-zisul profesionalism multilateral, de acea demagogie atavică trântită ostentativ în față... Este semnificativ catrenul intitulat *Resemnare*, de la pagina 25: „Accept să lupt c-un prost! Și cred că e normal / Dar lupta n-are rost / Cu prostul la plural!”

Așadar, după cele relatate și argumentate, Gore este resemnat doar de formă pentru a adormi pe planul conștiinței, asta e valabil la cei ce-o au, pe cei care se tem cât de cât de arma ironiei fine, dar și pentru alte considerații personale: „Rău e când se prind de tine / Și te trag cu ei în gropi.”, din *Câți mai suntem, / Câți mai sunt?* Las plăcerii cititorului de-a descoperi și alte fațete ale cărții din celelalte capitole: *Insectarul cu pixeli și Abaterea de la rutină*.

Trebuie să remarcăm că există totuși și o parte pozitivă, mai puțin criticabilă, e vorba de femeia gospodină, cea obișnuită, tovarășa de viață, independenta ce nu se supune nici măcar zeilor: „Ce știi ei, zeei, / Pe-acolo prin lactee? / Pot fi stăpâni pe moarte, / Dar nu și pe femeie!”, din *Femeilor din viața noastră*, p. 37. Dintre oamenii politici intrați în atenție, amintim pe Tăriceanu, Firea cu dezăpezirea, Ion Iliescu, Chereștoy Atila, Elena Udrea și alții. Alte metehne despre care găsim date umoristice sunt: însurătoarea, bunelc maniere, ghicitoarele de ocazie, șoferia și codul rutier, colegialitatea, visul american, banii și crizele periodice, adunăturile de același sex, pedofilia, păcatele alcoolismului, mai marii școlii, soarta dascălilor și a bugetarilor de rând și a celor de lux, mania click-urilor, pensionarii și odiseea lor, directorii de școli și inspectorii cu voie și de nevoie... Se vor adăuga în viitor și altele referitoare la: mărțanie, favoritism, nepotism, mitocănie, rău, delincvență, înșelăciune, falsă democrație, bârfa...

Matematica ocupă un loc aparte în *Axiomă*, p. 30: („Prietenia e o teoremă, / Care dacă-i demonstrată, / Nu mai e nicio problemă. / Reciproca e adevărată!”), *Aplicație matematică*, p.85 sau la p. 95, *În căutarea lui x*. Să nu uităm! Râsul omoară frica! Maestre, felicitări și inspirație maximă pe mai departe! Doar trebuie să te uiți în jurul tău, vorba lui nenea Iancu: „Vei simți enorm și vei vedea monstruos.”

Un pesimist ponderat,

Iacob Naroș

Legendă măiereană

Dintre cele trei măguri care străjuiesc pitorescul „Cuib al visurilor”, cea mai bogată în legende și învăluită în mister este Măgura Porcului (Măgura Zânelor). Pantele abrupte, presărate cu stânci colosale, îi conferă aerul grav al unci cetăți medievale invincibile. Printre fagii seculari strămbați de vitregiile naturii, încă mai pot fi zăriți mistreții, iar pe brâncile granitice cresc o mulțime de saxifrage precum și un arbust rar întâlnit în Munții Rodnei, numit dărmoz (*Viburnum lanata*).

Regretatul poet Alexandru Rațiu iubea mult această măgură. Cu ceva vreme înainte ca să treacă în neființă, mi-a cerut să-i dau o fotografie reprezentativă cu Măgura Porcului. Nu s-a mai ivit momentul prielnic pentru a-i satisface această cerere, însă legenda pe care o voi reda în continuare aș dori să fie un surogat agreabil și folositor pentru viitorime.

Suflet albăstru, 2005, lemn, 160 x 90 x 80 cm, Povlichent, Bulgaria
Maxim Dumitrescu, în albumul *De la Natură la Sens*, Bistrița, 2008

Pietrele zânelor

În codrii nepătrunși, își ducea veacul odinioară un mistreț uriaș, ce se cobora odată cu negura, în zile de zloată, până în vatra Maierului. De aici, își alegea după vrere câte o fecioară pe care o ducea cu sila în castelul său de cleștar. Mult se jeluiră sătenii, însă nici un voinic nu se află în stare să răpună dihania ce era înarmată cu niște grozavi colți de argint.

Ne mai știind ce să facă și cum să dregă, în sfatul bătrânilor se luă hotărâre de a scrie o jelanie. După ce au iscălit-o, au pecetluit-o într-un vas de sticlă pe care l-au pus cu grijă în undele Someșului. Apele repezi au purtat vasul până în meandrele Cabeii, unde se scaldau niște zâne inimoase din partea locului. Citind jelanian măierenilor, îndată se înarmară cu prăștii și cât ai scăpăra într-un amnar ajunseră la poalele măgurii, unde se

înălța castelul porcului hain.

Mirosind primejdia, mistrețul dădu bir cu fugiții dinaintea zânelor care l-au urmărit cu înverșunare. Înainte de a urca Muncelul, obosit fiind, s-a oprit o clipă pentru a-și reface puterile. Tocmai atunci zânele l-au ajuns din urmă, năpădindu-l cu o ploaie de pietre bine țintite. Fiara sângerând s-a prăvălit în țărână, iar zânele și-au văzut mulțumite de drum. Însă după un timp, cu eforturi supranaturale se ridică mistrețul împins de o furie sugrumată de nenumeratele răni. Se târă de-a curmezișul muntelui, zdrelindu-și colții de argint de pietrele din drum, până când, lângă un izvor își dădu ultima suflare.

Pe locul unde a căzut întâi mistrețul se pot vedea și azi pietrele zânelor, niște granați frumos șlefuiți în micașist, împăștiați pe o suprafață de vreo 40 de metri pătrați. Drumul agoniei mistrețului a rămas în toponimia locală: Porcoia, Porcăreț, Pârâul Porcului, iar urmele colților de argint se remarcă pe stâncile foarte bogate în mică. Străbunii povestesc despre o carieră de mică, din care pietrele erau transportate cu ajutorul carelor trase de boi, până în Maieru, iar de acolo luau drumul fabricilor. Ce vremuri erau acelea când în Orzării, holdele unduiau frumos în bătaia vântului, iar fetele și feciorii munceau doinind răscolitor!

Bazga Toader-Dorel

Lirică

Dor de Rusalii

(Foto - Sever Ursu, arhiva pers.)

De Rusalii am plecat,
Ca mereu, în al meu sat.
Dorul tot mi-a dat târcoale
Când în sus și când în vale.

M-am oprit întâia dată
Pe-o cale frumos gătată.
Pași mărunți de vreme veche
C-o lumnină nepereche.

Mi-am adus aminte-n taină
Ce frumos era și-atunci,
N-aveam bani și n-aveam haină,
Am acum vreo doi-trei prunci.

De Rusalii mă-ntorc acasă
Și mă-ntorc în tinerețe.
Mi-am lăsat acasă mama,
Greu mai e la bătrânețe!

Am plecat în lumea largă
Să-mi câștig o altă pâine,
Dar acum, cum bag de samă,
Tot mai bine-n sat la mine.

Mi-a fost dor de-ai mei părinți
Îmi erau... ca niște sfinți.
Mi-a fost dor de-al meu sătuc.
În lume... nu mă mai duc...

Îmi voi prinde rădăcini
Tot lucrând cu aste mâini
Și n-am să mai plec vreodată
Să îmi câștig o altă soartă

Mi-a fost dor și de besercă,
De pereții-i vechi pictați
Și de-alea dintre ierburi.
De bunicii mei... plecați.

De fântâna din grădină
Și de nucul din ocol,
De-arinii de-lângă apă,
De porțița din pridvor.

De Văzură, de aghiazmă,
De ciubere plin' de ape
Și de prapori și de sftnici
Și de glia dintre sape.

De ierburi în vânt scăldate
Și de coasa veche-n cui...
Acum, dorurile mele
Oare cui să i le spui?!

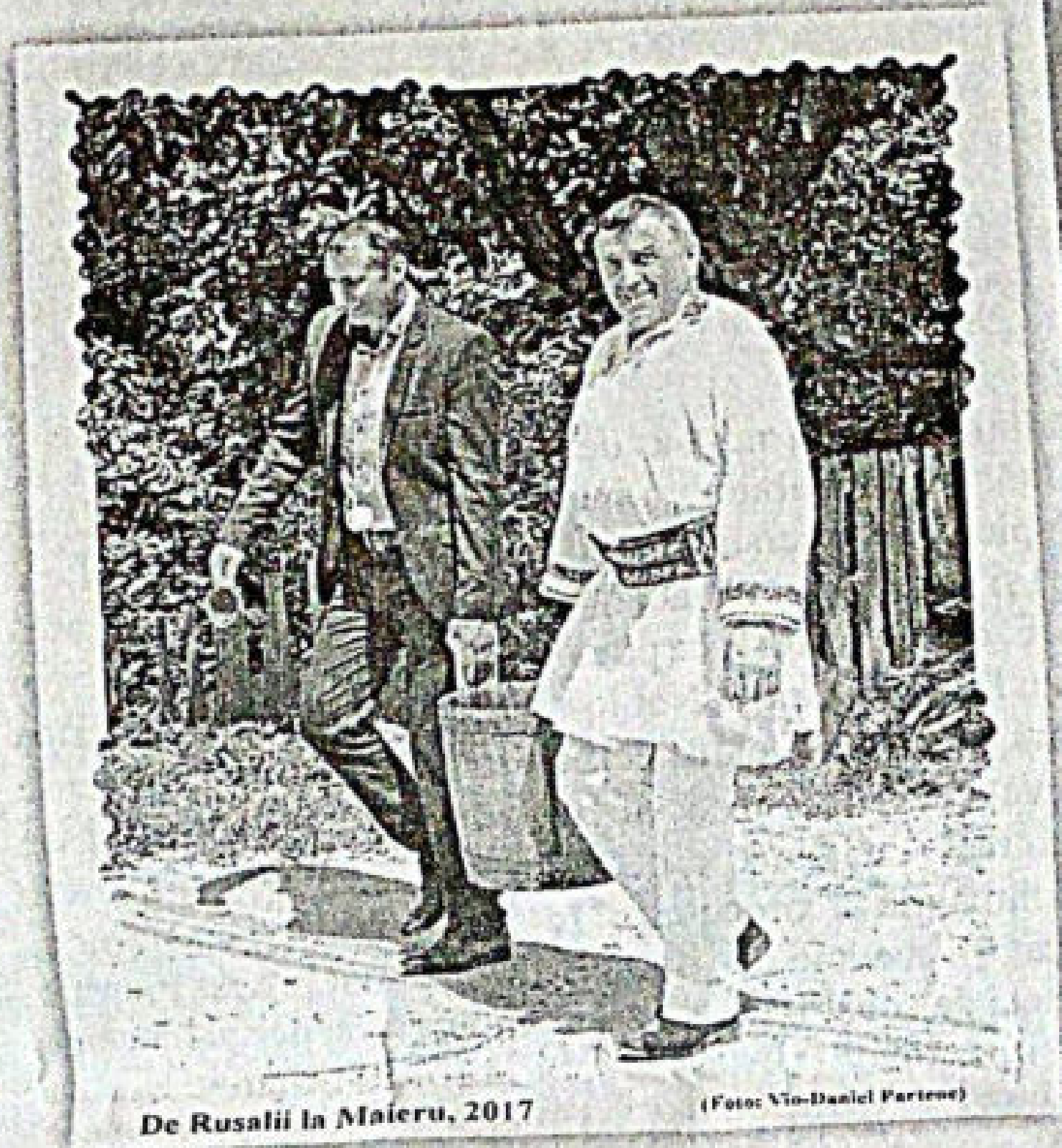
De Rusalii sunt acasă.
Mă-ntâlnesc cu toți în cale.

Mulți au fost, puțini sunt însă,
Ori gândesc, ori mi se pare...

Nu-l mai văd pe Ștefan Lorinț
La besercă-n prima strană,
Nici pe Lazăr, zis Horațiu,
Care se ruga în taină.

Nu mai știu, din sat, de mulți,
Nu mai știu ce am pierdut,
Nu mai îmi găsesc nici coasa.
Doruri multe m-au durut...

Dar ajung la pod la mine
Și o iau pe ulicioară,
Ochii îmi încep a curge...
O zăresc pe scumpa mamă...

De Rusalii la Maieru, 2017

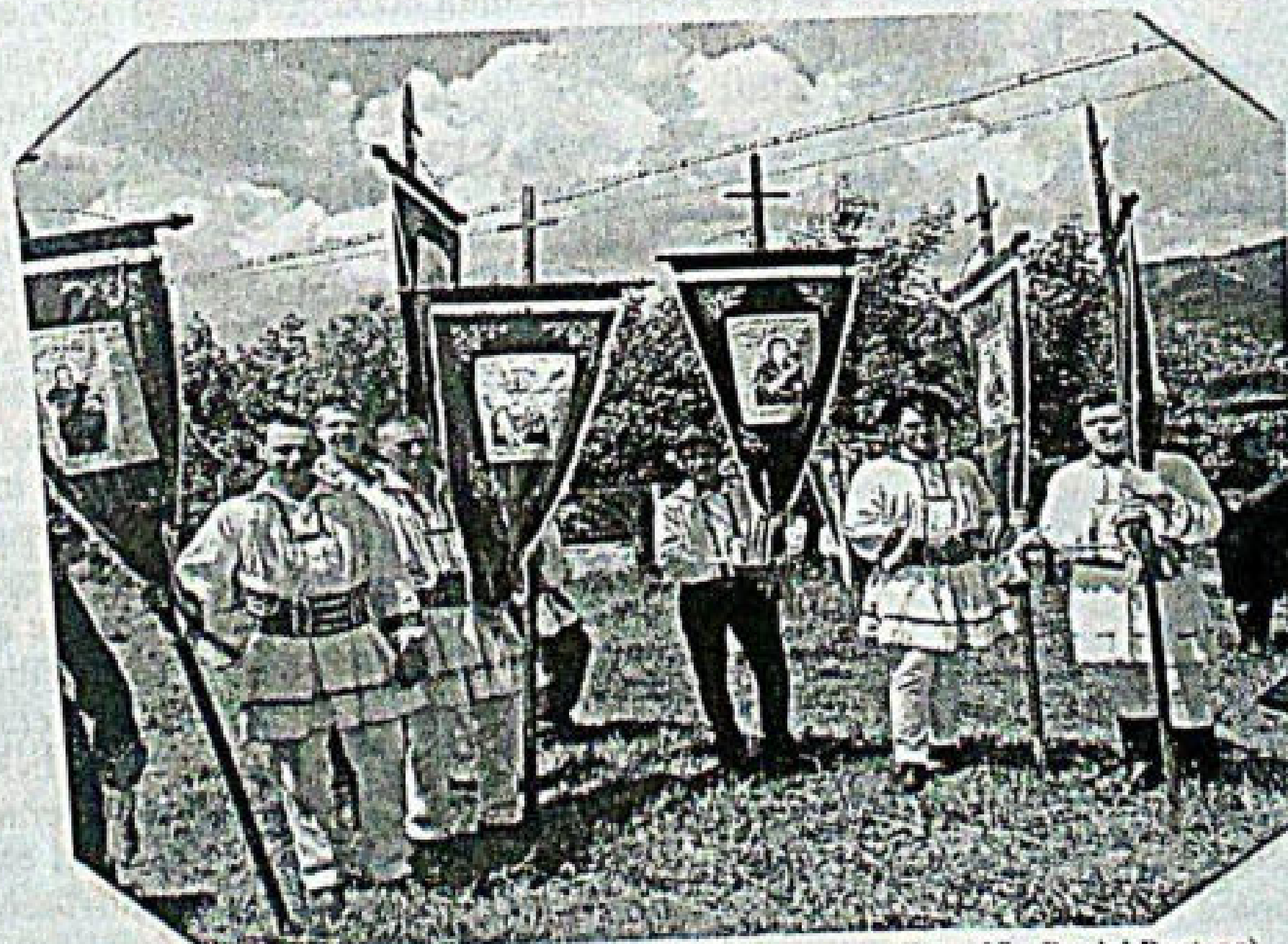
(Foto: Vio-Daniel Partene)

Cu năframă 'mbrobodită
Și c-o bluză de la tata,
Dar cu șorț frumos gătită...
Acum știu care-i e soarta...

Am sosit un pic devreme.
Deschizând porțița larg:
„Dragă mamă, ce faci oare?
Am sosit la tine-n prag...”

Întind brațele grăbite
Și o strâng la pieptul meu,
Mama iar, cu mâini trudite
Stinge dorul meu cel greu...

Vio-Daniel Partene
Iunie 2017

De Rusalii la Maieru, 2017

(Foto: Vio-Daniel Partene)

Cartea

Meniu Maximinian și poveștile sale americano-române

Conform cărții lui Dorian Branca „Statele Unite ale românilor. Cărțile călătoriilor românești în America în secolul XX” (ed. Humanitas, 2017) până în 1900 puțini români au scris despre S.U.A.; numărul lor a crescut substanțial în secolul al XX-lea (în jur de 30). Între aceștia amintim câteva nume lea (în jur de 30). Între aceștia amintim câteva nume necunoscute ca: Iosif Șchiopul, C. L. Flavian sau George I. Duca, fiul prim-ministrului liberal I. G. Duca din perioada interbelică, asasinat de legionari, dar și câteva personalități ca: N. Iorga (cu „America și Românii din America”, în care „laudă ce e de laudat și critică ce e de criticat”, din 1930), P. Comarnescu (cu al său „Homo Americanus” din 1933, o carte bine documentată), Mihail Ralea (cu penibilul său op „În extremul Occident” din 1955), Silviu Brucan și soția sa Alexandra Sidorovici - acuzatorul public la „Tribunalul poporului” în procesele intentate elitei politice și culturale - (cu „America văzută de aproape” din 1962, la fel de ridicolă ca a lui Ralea), urmași de C-tin C. Giurescu (cu „Jurnal de călătorie” în S.U.A. în anii: 1968, 1972, 1975 și 1976, publicat în 1977), Dan Grigorescu (cu „Marile canioane”, jurnal captivant de călătorie, publicat în 1979, și „La nord de Rio Grande” în 1986, ambele pline de informații utile), Romulus Rusan (cu „America Ogarului cenușiu”, o carte obiectivă, lucidă, din 1977). Cred că nu există sat din Ardeal care să nu fi avut cel puțin un ins atras de mirajul Eldorado-ului, mai cu seamă între 1890-1930; unii s-au stabilit acolo, ajungând oameni de ispravă, alții s-au întors cu câștiguri satisfăcătoare, adică atât cât să-și cumpere câteva pogoane de pământ și să-și ridice o casă.

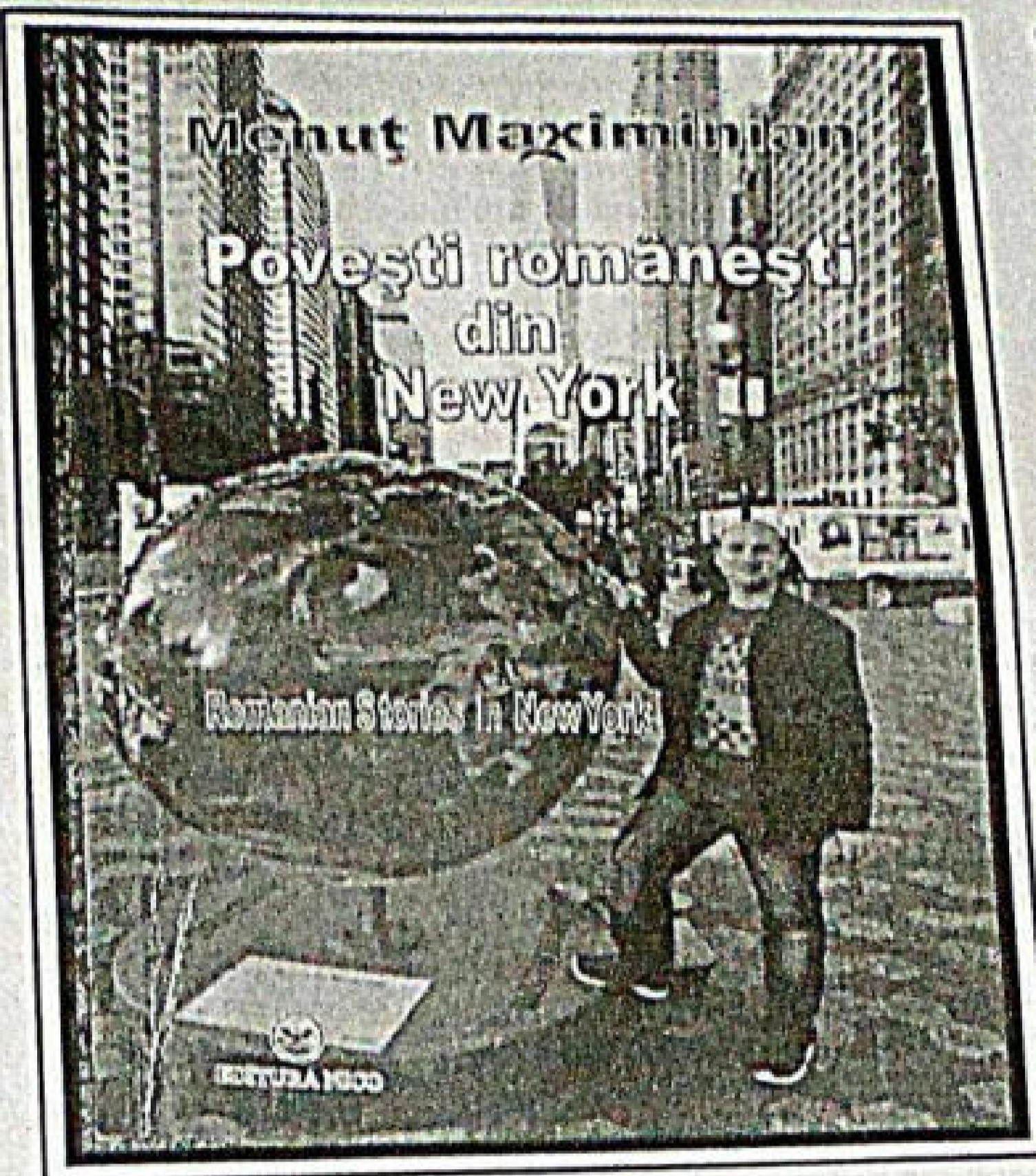
După 1990, numărul scriitorilor care au scris cărți despre America a scăzut simțitor. Iată, însă, că un scriitor și jurnalist bistrițean - e vorba de Meniu Maximinian - a publicat una recent (la ed. Nico din Târgu-Mureș, 2017) cu titlul „Povești românești din New York - Romanian Stories in New York”. Aidoma celorlalți autori-călători, Meniu Maximinian își începe periplul american pe coasta de est a Americii, iar metropola Statuii Libertății îl va fascina cu cele aproximativ 5000 de zgârie-nori ai săi, „care îți dau dureri de gât”, Broadway-ul, Street 42, Central Park, blocul Chrysler, cartierul Harlem, furnicarul de pe Times Square (simbolul orașului, vizitată anual de peste 40 de milioane de oameni), Piața Statuii lui Columb, Manhattan-ul, Metropolitan Opera, Lincoln Center și, evident, celebrul metrou, fiecare cu imaginea des întâlnită în diverse filme de succes la box-office-uri, care au rulat și în țara noastră. Bineînțeles că și el se va îndrăgosti „neconșionat” de spiritul și farmecul american, căci americanii sunt, nu-i așa, „faini la chip și la suflet”, chiar dacă aici se vorbesc aproape 170 de limbi.

Întâlnirea cu preotul român Theodor Damian, păstorul unei biserici ortodoxe române din Astoria-New York, (care este și profesor universitar dr. la Metropolitan Colege, dar și poet), a fost providențială. Acesta va găzdui grupul scriitorilor bistrițeni (M. Maximinian, Dorel Cosma și Elena M. Cămpan) timp de două săptămâni, în perioada când orașul se pregătea de sărbătorile de iarnă. În metropola aceasta, (astăzi cu o populație cât a României), existau pe la 1912 vreo 12-13 publicații românești - ne spune autorul -, care ne face și un scurt istoric al ei, prezentându-ne atât viața socială cât și culturală, inclusiv o scrisoare emoționantă a lui Andrei Popovici (publicată în revista „Sociologie Românească”) despre felul cum s-au adaptat

- continuare în pagina 5 -

Meniu Maximinian și poveștile sale americano-române

conationalii noștri în America în anul 1937. Cititorul român va găsi apoi informații interesante despre Expoziția Internațională de la New York din anul 1939 (organizatorul principal al Pavilionului românesc fiind Dimitrie Gusti), despre concertul de gală al orchestrei simfonice din Filadelfia, condusă de George Enescu, despre sculptorul Marcel Guguianu, despre actorii și actrițele: Lauren Bacall, Harvey Keitel, Julianna Margulies, Barbara Bach (soția fostului baterist Ringo Star), Sebastian Stan, cu origini românești prin părinți, despre poeta Nina Cassian, istoricul și omul politic C-tin Vișoianu, regizorul și producătorul de filme Ioan (Jean) Negulescu, stabilit în Statele Unite în 1927, și immortalizat cu o stea pe „selectiva alee a celebrităților de la Hollywood” (Hollywood Walk of Fame), dirijorul Sergiu Comissiona, artista Rose Sigal-Ibsen (născută în București), laureatul Premiului Nobel pentru Pace, Elie Wiesel, pilotul și inventatorul George Fernie, muzicianul Ionel Perlea, savantul George Emil Palade, laureat al Premiului Nobel în biologie și medicină, Peter Georgescu, președinte al uneia din cele mai mari companii de advertising din lume, compozitorul și cântărețul Jean Moscopol, diplomatul Nicolae Caranfil, regizorul Liviu Ciulei, Nichols Kristof, jurnalist cu rădăcini românești, câștigător a două premii Pulitzer, cântărețele Margareta Pâslaru și Gigi Marga, scriitorii Norman Manea și Doina Uricariu, regizoarea Luiza Pârnu, inginerul Mihai Horodniceanu, coordonatorul celui mai mare proiect public de infrastructură, în valoare de 32 de miliarde(!) de dolari, IT-stul de geniu Andrei Pomolea, care, la 25 de ani, are o companie cu birouri în San Francisco, Londra și New York, și lista este lungă,

cuprinzând alți români care s-au afirmat pe pământ american în diverse domenii de activitate, fiecare cu povestea sa de succes.

Partea cea mai stufoasă a cărții o cuprinde secțiunea „Interviuri”, unde M. Maximinian stă de vorbă cu: Theodor Damian (autor a peste 30 de cărți publicate, pentru care România „în sine, oamenii în sine sunt frumoși, buni, minunați, dar sistemul, nu, din păcate”), Doina Uricariu (director al Institutului

Cultural Român din New York, pentru care, în România, „oamenii de valoare sunt rejețați ca să se păstreze climatul mediocru” și „duce, prin instituțiile ei, una din cele mai proaste politici de promovare a culturii și artei naționale în America”), Vasile Bădăluță (manager al „Romanian Journal” din New York, care se bucură că a pus și el o cărămidă la imaginea României în America și speră să vină și rândul neamului nostru să se mândrească cu el, nu doar să roșească pentru ceea ce se întâmplă în România), Lia Lungu (jurnalistă și artistă plecată din Banat ce face cunoscut cântecul autentic țărănesc pe toate meridianele globului și crede că „vom ști să punem la groapa istoriei pe cei care ne-au frânat, ne-au dezbinat și ne-au înrăit”), Elena Mitru (prozatoare, în opinia căreia „punctul de legătură principal pentru comunitatea românească este biserica”, mai cu seamă că în zona New York-ului trăiesc în jur de 100000 de români), Mariana Terra (redactor-șef la „Romanian Journal” din New York, pentru care în S.U.A. „important este să faci datoria cum trebuie, pleci”, iar dacă nu-ți faci datoria cum trebuie, pleci”, iar „România șchiopătează din cauza atitudinii oamenilor politici care nu înțeleg că cinstea este pe primul plan...”), Grigore Culian (manager al „New York Magazine”, fost muzician în formația „Romanticii” în România, pentru care „În Statele Unite nu poți răzbi prin minciună și impostură”) și Mircea Ghiță (profesor de matematică, pentru care „România trebuie să cultive oameni serioși care n-au nevoie de putere, n-au nevoie de bani, ci de onoare”).

Icu Crăclun

Cartea

SOLENOID DE MIRCEA CĂRTĂRESCU – o scriere unicat, (– continuare din CV nr. 124 –Partea a doua, de la capitolul 25 la 28, pag. 337-424)

O noutate în ceea ce privesc visurile, asistăm la vise cu repetiții, o ființă în alb ce-l privește pe autor noaptea, lângă pat. Din jurnalul transcris se observă o frică perpetuă, imagini memorabile îi vin în amintire: aflat la mare, împreună cu Ștefana, prima soție, e bântuit de aceleași vise cu omul misterios. Prezența straniei în vise încep din casa din Ștefan cel Mare: două cadavre de copii dezgropate de el și o femeie, vizite la muzee misterioase, vizitatori, femei, bărbați, îngeri, demoni. În alt vis își ia capul în mâini, motive biblice sunt frecvente: lupta lui Iacob cu îngerul, Moise, Saul, Vechiul Testament. Vise cu pitici, femei tinere, tăierea capului, o bătrână, o mână misterioasă, violențe, lumini și stele continuă și după cearta cu Ștefana, când el se refugiază la părinți, în prima casă. (Capitolul 28)

Preocupările și frământările personale ale autorului adult se-mpletesc cu celelalte teme majore. În transcrierea jurnalului, el se oprește la Irina cu fantasticii ei ochi albaștri, cu care discută despre copii. Aceasta îl provoacă prin următoarea parabolă: „Ce-ai face dac-ai putea salva un singur lucru dintr-o casă în flăcări și-ai avea de ales între o pictură faimoasă și-un nou-născut?” (p. 337). Din partea celui întrebat un singur răspuns repetat, copilul, la toate variantele insistente ale Irinei, chiar dacă acel copil ar fi autist, Hitler, Stalin sau Pol Pot. Autorul are îndoieli, dacă opera lui cuprinde și adevăruri care ar însemna ceva. O redefinire interesantă a literaturii: „Ca o levitație deasupra paginii, un text pneumatic, fără niciun punct de atingere cu lumea materială” (p.416).

La Morgă, autorul ajunge cu întârziere, din cauza transcrierii jurnalului, după cum îi promisese lui Caty, dar și din cauza întâlnirii prelungite cu Irina, cu care se pierde în casa lui uriașă, ca dintr-un vis, ocazie cu care autorul meditează asupra ei, astfel: „E atât de ciudat cum același trup de femeie poate fi

uneori atât de sexual, alteori nu.” Textual și sexual, sub efectul solenoidului, cei doi plutesc în aer în timp ce o iubire antologică, îi cuprinde întocmai ca-n poveștile celor *O mie și una de nopți*. (p. 356, Capitolul 25).

În sfârșit, autorul ajunge la morgă, noaptea, prilej de-a scoate în evidență ruina orașului și întunericul, de remarcat unele exagerări asupra tunelurilor și ușilor secrete din subteran frecvente în visurile acestuia. Contactul cu pichetiștii are loc, printre aceștia, le recunoaște pe Caty și Florabela cu batic negru pe cap, portarul școlii, primul lucru care-l observă, o pancartă de genul „Jos canceru!” Apare Virgil, dar și alte îndemnuri ca „Jos Moartea”, „Jos putrefacția”, „Nu băgați conștiințele în pământ”, „Rușine epilepsiei”, „Opriți omorurile”, „Nu îngropării de viu”, „Nu vrem să pierim”, „Jos accidentele”, „Jos nefericirea”, „Jos bătrânețea!” Statuia Damnării domină totul în jur, solenoidul din cupolă zbârnâie, în acest decor, Virgil împarte foi cu texte (un poem anonim, un text din Herodot despre Xerxes și un poem de Dylan Thomas cu titlul „Nu intra lin în noaptea bună, fără zori...” Liderul Virgil vorbește mulțimii, el se întreabă ostentativ: De ce trăim? De ce suferim? De ce ne doare? De ce ne e frică? Se conturează îndemnul de a picheta morgile, iată motivul pentru care se adună aici. Ca la comandă, ei intră pe un culoar infinit înăuntrul Morgii unde se află mese de zine cu cadavre, apoi o altă ușă spre o sală uriașă cu un scaun dentar la fel de mare, cu multe butoane. Virgil apasă pe un buton și apare solenoidul (p. 389), bolta sălii de desface și se ivește statuia Damnării impunătoare. Ea se mișcă și se așază în scaunul dentar la fel de mare. Momentul surpriză este oferirea lui Virgil ca ofrandă statuii, amintind de toate geniile cunoscute și moștenirea civilizațiilor, a culturilor. La un moment dat, Virgil este strivit de

femeia ciclopică, după care, toți se retrag speriați și îngroziți. Cuvântul „ajutor” însoțește această fugă, de-abia ajuns acasă, autorul se liniștește.

Interesante incursiunile prilejuate de autor referitoare la unele personalități bucureștene cum ar fi Mina Minovici și Institutul de Medicină Legală, cu acest prilej, aflăm date despre familia acestuia, reamintirea celebrului bandit, Terente, cele 12 statui ale stărilor de suflet în frunte cu Damnarea, cea mai mare. Morga, pe care o vizitează acum scriitorul, cuprinde muzeul cu exponente straniei adunate-n 40 de ani, tatuaje colecționate de către fratele Nicolae, dar și cercetări asupra thanatologiei, adică moartea prin spânzurare, efectul ei asupra celui în cauză. Este prezentată o cavalcadă de imagini desenate cu un mesaj anume pentru cel ce le vede, dar care trebuie descifrat.

Viața ternă de fiecare zi pentru autor are aceleași tipare arhicunoscute, drumul cu tramvaiul, citind, străbateră peisajului citadin: castelul de apă ce se înalță ruginit, deasupra vastei priveriști: „fabrici, cele mai multe părăsite, cu geamurile sparte, depozite de cherestea, chioșcuri cu sucuri și napolitane. Câțiva pruni chinuți ca niște martiri, între șinele de tramvai.” (p. 397). Întrebări retorice asupra ieșirii din propria-i dimensiune îl însoțesc peste tot, prin acest decor dezolant: groaza că n-o să-nșeleagă, că viața lui n-a fost destul de lungă și mintea destul de bună, că n-a știut să citească semnele prin care să ghicească lumea. Ca atare, întâlnim tot mai des meditații asupra ființei umane, asupra fricii personale, autorul se simte cantre două plăci de sticlă ce se apropie meru până la strivire, în așa fel încât viața devine „un urlet continuu.” Cu toate acestea, el se simte un ales, bucuros că nu e singur, în mod sigur, există totdeauna încă o singură ființă „cea care te alege.” (Capitolul 28).

Iacob Naroș

Cartea

Slefuitori de stele și cuvinte la Maieru, Cuib al visurilor noastre perpetue

Primim la redacția „Cuibului visurilor”, tocmai de Ziua Scriitorilor, o interesantă plachetă de versuri cu aproape o sută de poeme ce aparțin Simonei Bazga, măiereancă din totdeauna, slujitoare consecventă a școlii măierece, fire sensibilă, iubitoare de autenticul frumos, cu alte cuvinte, numai potrivită unei poezii încărcate de emoții estetice de înaltă ținută, dar și ancorată în noile modalități de exprimare artistică. Volumul se intitulează inspirat: *Stele șlefuite*, apărut la Editgraph, Buzău, 2017, el constituie debutul editorial al poetei, cel revuistic s-a făcut în „Cuibul visurilor”, Maieru, Anul XX, nr. 4 (121), sept. 2016, p. 6-7, cu 6 poeme, după mai multe colaborări la diferite publicații din țară (Apollon, nr. 75, 2016, p. 28 și, mai ales, în format electronic (e Creator.ro, Grai românesc – arhivaliterara.ro, Observatorul (On line – Toronto Canada, Basarabia literară (Blog Archive): Bazga Simona: Versuri, Boema).

Să desprindem câteva teme fundamentale din noianul de poezii, prima dintre ele se referă la poezie, artă poetică, menirea poetului și a poeziei în ziua de azi. Un salut sincer este adresat de către autoare încă din primul poem-dedicație, el este închinat poezilor care alină suflete triste și singure, cântă dorul, frumosul și clipa:

„De n-ar fi poezii, cin s-ar gândi s-o scrie?
Un suflet trist și singur, cine l-ar alina
Și inimii fugare, dorul cin l-ar cânta?” (La mulți ani, iubită POEZIE!)

Poemul *Stele șlefuite* dă titlul cărții, el sugerează modul de-a scrie al poetei:

„Strălucește-mi, în vers, constelații, priviri,
Carul Mare, obosit, se plimbă-n trăiri,
Cu osia-nvechită trezește simțiri.”

Înainte de șlefuire, cuvintele trec prin mai multe etape pentru a deveni cu adevărat poetice, de fapt, asta este în esență, misterul și farmecul făuririi versurilor:

„Sfarmă cuvintele ascunse-n poveste,
Zboară-le cântul, spre înălțimi celeste,
Vântul le spulberă, bătând în ferestre.”

Amintim și alte poezii adiacente acestei teme:

Fulgurații

Darurile Zilei de la miezul nopții

Daruri matinale zburătoare și cântătoare: lăstuni, rândunele, șoim călător, berze, un pui de ciocănitore verde, grauri, pitulici, codroși, mierle și cocoșari, pițigoii suri și mari, țarci și găi, corbi, cioroi, o familie de muscari suri cu doi pui în cuibul de pe șablonul șurii...

Pe la amiezi bat-jocuresc aerul încins, fluturi senini, ochi-de-păun bronzăți, bebeluși de lăcuste, gândăcei multi-punctați, lupi-clerizi la vânatoare de furnici pe scoarțe de măr cu pete de bătrânețe din licheni, viespi zvelte băznăbăzătoare într-un ghioc de carton...

Spre seară parfum aromitor și somnoros de salvie proaspăt cosită, de trandafir sălbatic proaspăt florit, de soc cu gust de limonadă rece-n amintire...

Pe la miezul dulce-al nopții cu sămburele-galben al lunii au venit nocturnii: cotarii, marmorarii și un bimotor, Macrothylacia rubi (Sfinxul murului!), o superbă femelă gri-albăstruie ce mi-a lăsat un pachetel de ouă lipit pe cortina ușii...

Spre dimineață prins în mreaja visului mi-am amintit gândul: Prunul și margareta, o ochioasă lingându-se, prelingându-se de coaja mai bătrânului prun...

După fluturi buieci...

Umblăm buimeci după fluturi buieci în nopți de vară răcorate de ploii și împovărate de parfumul greu al crinilor din care te trezești în veci!?! Pe ecranul din poarta șurii se văd umbre roșcate-ntunecate ale macilor somniferi și zarea mâinii cea care strangulează carabii-

Artistul oarecare, Cuvinte-n cascadă („Învăță să-mi spui cuvinte-n cascadă/ Șlefuite de simțiri dăltuitoare”), Buzunare goale („Făurind puzderie de stele, / Să le sculptez, chiar am încercat.”).

O altă temă predominantă a plachetei e iubirea care nici nu se putea să fie absentă dintr-o asemenea carte, deoarece când spunem poezie, în mod sigur, ne gândim și la iubire. Iată și câteva poeme semnificative: *Strip-tease sentimental* („De pe buze ai șters, c-un ireal sărut/ Durerea ce-am strigat-o la colțuri ascunse, / Aripă de înger, în timp, mi-au crescut, / Luându-te-n zbor, spre zări necuprinse.”), *Dilemă* („Roșu-aș fi vrut, să-mi simți iubirea, / M-ai pierdut în timp, precum amăgirea.”), *Unde ești?*, *Dor de tine*, *Între noi* („Dezgropă-mi, de poți, glezna-nrobită/ De lutul în care, mă adăncesc/ Între noi plutește doar o ispită/ Legănată de astrul ceresc.”), *Reîntâlnirea*, *Promisiuni*, *Stea fugară* („Aprinde lumina seară de seară, / Înălță-mi iubirea pe vechi pedestale.”). Întâlnim un set de poezii în care vă îndemn să descoperiți alte fațete ale iubirii: iubirea pierdută, dezamăgirea, regăsirea, iubirea ispită, căutări, doruri... Este vorba de poeme ca: *Iubirea, doar un manuscris*, *Atelier de iubire*, *Iubire salvată*, *Un strop de iubire*, *Dați tot iubirii*, *Evadare etc.*

O altă temă interesantă ce va putea fi mult extinsă în poeme care vor urma ar fi iubirea-natură, într-o viziune modernă, dar și cu nuanțe tradiționale. Câteva încercări reușite întâlnim în poeme ca: *Nocturnă* („Vino-nserare, cu al iubirii contur!”), *Arde cerul*, *Ireversibilitate* („O floare de cireș atamnă mereu/ De nestinsa memorie-a sufletului meu.”), *Tărâmul albastru* („Doi pescăruși, îmbrățișând o mare/ Pierduți, ne regăsim pe tărâmul albastru.”), *Correspondență*, *Pleci... sau vii...*, *Răsfăț nocturn* („Se-mbracă toamna-n armură/ Zale de vis, ferecate în timp.”), *Ziua sărutului*.

Visul constituie o prezență constantă, meritorie în poemele Simonei Bazga, tema este după cum știm la modă, oniricul este așadar, întâlnit în poeziile: *Răvaș* („Din vârtejul iscat, ai apărut candoare/ Fata Morgana, al inimii trofeu.”), *Împreună* („Pustiită-i zarea, de-a ta himeră”), *Rugămintele târzii* („Închide-mă în colivia sufletului meu”), *Dulce-i visarea* („Ce dulce-i visarea în care am căzut”), *Floare de vis*, *Vis tainic*, *Visând cu norii* („Pășesc în răsărituri, cu dor, / În amurguri îmi scald nemurirea.”), *Clopotele vântului*.

Natura ca atare, anotimpurile în mod special, florile fac parte dintr-o altă tematică predominantă a

cărții, exemplificăm prin poeziile: *Floare vorbitoare*, *Libelula albastră* („Tremură-n ape raze fierbinți/ Aripă de înger, chipuri de sfinți.”), *Gând marin*, *Doar anotimpuri*, *Vara noastră* („Frunzele-mi scriu rapsodii pe fercăstră/ Le cântă pe strune, o rază albastră, / Uitată, în toamnă, de vara noastră.”), *Însemn de bun rămas*, *Însemn de bun venit*, *Decalogul toamnei*, *Gând de toamnă* („Plăpânde seri cu lună, de toamnă, / Toamna din noi, la iubire, condamnă...”), *Zâmbește toamna*, *Se joacă toamna cu penelul*, *Cu toamna-n gând*, *Învăță nufărul*, *Crizantema* („Dar, apare crizantema, / Primadona toamnei floare.”)

Direcții ale altor preocupări tematice apar doar simbolic, nu ne îndoim că ele vor deveni esențe ale unor cicluri viitoare de poeme, e vorba de copil, copilărie, în *E ziua ta*, *Sufletul meu*; apoi eterna și fascinantă temă a femeii, a mamei, în *Făptură divină*, *Fata amurg*, *Cântare femeii*, *Cântecul fetei*; despre timp, în *Mi-e dor de timp*; călătorie în *Călător clandestin*, dar și despre iertare, viață, destin, dor (*Dor de tine*); amintirea, cartea, în *Biblioteca-i o feerie*; credință și divinitate în *Se dezlănțuie cerul*, *Miraj*, *Hristos a înviat!*, *De Rusalii*, *Sfinții Apostoli Petru și Pavel*. Poezia *Revoltă surdă* – singulară în volum poate deschide o direcție provocatoare în ceea ce privește viața socială, iar ciclul de poeme legate de jocul de șah (*Partida de șah*, *Regele-n derivă*, *Noi vrem...remiză!*) ne va aduce cu siguranță, în viitor, noi valențe ale tematicii filozofico-religioase. Toate aceste teme și motive se vor întâlni în poemele ce vor urma, suntem siguri că poeta Simona Bazga are un cumul serios de poeme adunate-n timp. Emoționante sunt și poemele evocate grupate în final, sub genericul *In memoriam*, amintim câteva: *Chipul tău* – evocare-portret al tatălui poetei, dispărut prea devreme, *Icoană vie* – portret de suflet al fostului profesor de română, Radu Telcean și *Destin interzis* – imagini evocatoare despre atleta măiereancă, Maria Cioncan.

Salutăm așadar, cu drag, această nouă poetă a Maierului, îi dorim ca, în timp, numărul volumelor publicate să crească, iar versurile ei să se amplifice, ba chiar să le întrecă, pe cele ale înaintașilor măiereci, mă refer la poezii Grigore și Lazăr Avram, Emanoil Cobzalău, Iustin Ilieșiu, Victoria Ometiță – Boica, Alexandru Ometiță, Florin Partene, Damaschin Pop Buia, Sandu Al. Rațiu, Vasile Vranău ș. a.

Iacob Naros

Firi-te miri de vară

ntunecați de pe ziduri. Trei buzdugănele de cerențel nverzesc sub lumina stelei dintr-un ungher ceresc... și-n colțul întunecat al lunii un paijen cu fierăstrău, Aculepeira țesea... pânza... torcea din ghemuțul vieții în care mai trăia, o țără se mai lungea... umblăm bezmetici după un dram de fericire, după un gram de norocel, fără să știm, arareori gândind la ce va urma... un text, care ca și viața, dragostea, bucuria și altele pe care le bănuieți și doriți... încet ori răpejor, după dorința și vârsta, sîngele și pofta fiecăruia urmează...(ca-n filme?!), a se... derula!!!???

Duminică, impresionistă...

Expoziție poantilistă, pânze din petice, fără pensule, doar cu culori naturale, abia cu vârful degetelor și clipocitul ochiului... tablouri solare, tremurături picturale, umbre de frunze căzute-n lut, sânge de vișine în podul palmei, hublouri luminate de verdeață, guri de burlane spălate de ploaie ori frunze picurate în care-o luminiță scilpicioasă bate, ascunzișuri florale pentru paingi, dăre de limacși ce se târăsc pe fața stelelor din Cassiopeia, mâna neagră a Pictorului legat la ochi de amanta Selena, mâna lui care vrea s-o mângâie, dar care doar peretele alb și fierbinte îl atinge, amețeli, abureli, insolajii de Zugrav bătrân care abia mai rădică ulcica știrbită și lentila tot mai ăfuită, aripă zdrențuită de sfinși ucși în dinte ferestruit de Liliac-Vârcolac, compoziții delirante, exerciții ludice de zi și/sau nocturne. Ce să facă Scribul în această lume?!

Nb. Cassiopeia este o constelație nordică. În mitologia greacă, o reprezintă pe orgolioasa regină Cassiopeia care era macircndră de frumusețea ei neîntrecută. Este una dintre cele 88 de constelații moderne și a fost printre cele 48 enumerate de Ptolemeu.

Fânețele Paradisului din Mocirla Iadului

... „și, când colo, mă trezesc în cireșul femeii și încep a cărăbani la cireșe în sân, crude, coapte, cum se găseau...așa m-am deșteptat și io în/tre ierburi înalte, până la rădăcina ochiului și parfumate, și împodobite cu nestemate, și cu aripe colorate magnifice...ca un somnambul care ajunge în plasa visului ori coșmarului, nici nu știu ce era, uitându-mă prin închinare printre tije verzi ori tulpinițe veștejite și amare am zărit muște ucigașe, ochi-multi-ochi turbați de paijenii, sulitoaie de viespi asazine, furnici cu artilerii acetice, angoase de căpușe în jungla cea mică și rea, bale de melci și galerii de carabi puturoși, dar, deasupra ierburilor pe-un tron ruginiu tapițat cu puf din barba-caprei, omida neagră, LUCIA, (Cucullia lucifuga) stăpâna și arăta cu sceptrul din antena fluturului care va urma spre minunile lumii de deasupra, ale zilei din care urmează a ne înfrupta...hai, că și-n rai mai crește câte-un scai!
...După două, trei zile, fânețele din Răi erau bărbierite și urcate-n clăi. Prin peria de sârmă a preriei mai umblau doar furnicile și triburile săritoare de coșai cu aripă sângerii.

Înv. Y. Hoza

Pământul, bată-l vinal

Anselm Holland și Ilie Moromete

Din antichitate și până în zilele noastre sentimentul proprietății private, al lucrului aparținător în exclusivitate individului, de la topor și cușit până la bucata de pământ și nevastă, s-a manifestat constant în viața omenirii. După ce s-a stabilit într-un anumit spațiu și și-a construit un adăpost, o colibă și, mai pe urmă, o casă, lucrul acesta l-a făcut pe muritor să se considere împlinit. Chiar și astăzi, în mentalitatea celor de la țară circula opinia că, dacă într-o viață nu ai zidit o casă, nu poți fi egalul celui care a făcut-o.

Aidoma și cu pământul. Pe fiecare continent, conștiința că tabla de pământ pe care ai dobândit-o prin moștenire ori ai cumpărat-o și ți-ai întăbulat-o pe numele tău este aceeași și îți creează – ori recunoști, ori nu recunoști – confort și superioritate. Aserțiunea aceasta este susținută cel mai bine de operele unor scriitori care au tratat această temă, de la W. Faulkner, Wladislaw Raymond, Mo Yan (Lan Lian este singurul din ținutul Gaomi care a refuzat să se înscrie în colectivă și își lucra terenul personal doar noaptea), până la românii Rebreanu (Ion a sărutat pământul ca pe o ibovnică) și Marin Preda. Dacă ai face un exercițiu de imaginație, ți-ai putea da seama prin ce drame și tragedii a trecut țaranul care a cunoscut sau cunoaște regimurile comuniste luându-i-se țarina muncită de strămoșii săi și a fost obligat să intre în „colectivă” ori colhoz.

După această scurtă introducere, vă propun să recitim împreună două fragmente: unul din creația americanului Faulkner și altul al românului Marin Preda pentru a ilustra opinia că, în orice parte a lumii te-ai afla, dragostea încrâncenată pentru pământ poate fi similară; personajele gândesc la fel și au același comportament. Primul fragment este extras din nuvela „Fum” (vezi volumul „Ursul”, traducere și prefață de Radu Lupan,

Editura pentru Literatură, București, 1966, pp. 317-318), iar cel de-al doilea din „Moromeții” (vol. I, Editura Cartex Serv, București, 2008, pp. 301-302).

FAULKNER

„- Acum că frate-tău a șters-o, ți se pare că n-ai decât să te învârți de colo până colo ca să pui mâna pe totul, nu?”

- Nu-ți cer totul, zise Virginius. Nu vreau decât partea mea.

- Așa, făcu bătrânul Anse. Va să zică acum vrei și tu să facem harcea-parcea din pământ, nu? Crezi și tu că ar fi trebuit să-mpărțim pământul când ați devenit majori?

- Eu unul n-aș vrea decât o palmă de pământ pe care s-o cultiv ca lumea și nu să văd tot pământul în halul în care e, zise Virginius, mereu la locul lui, mereu liniștit – nimeni din comitat nu l-a văzut vreodată pe Virginius ieșindu-și din fire sau mânios, nici măcar atunci când Anselm sărise la el să-l bată în sala judecătorei din cauza amenzi aceleia.

- Așa va să zică, asta ai vrea? zise bătrânul Anse. Și eu, eu m-am spetit muncindu-l și am plătit impozitele, ca tu și frate-tău să puneți bani deoparte, an de an, fără să vă coste nimic?

- Știi bine, spuse Virginius, că Anse n-a pus deoparte niciodată un ban. Poți spune tot ce vrei despre el, dar că e un cărpănos, asta nu.

- Ba, vezi bine că e! Uite că a avut îndrăzneala să vină la mine și să-mi ceară ce credea el că-i a lui și s-o șteargă când a văzut că n-a căpătat nimic. Și tu, tu te-nvârți de colo până colo, cu mutra asta blestemată și spăsită, și-aștepti să o iau din loc. Dă-mi înapoi jumătate din banii pe care i-am plătit pe impozite de când a murit

maică-ta și ia-ți partea ta.

- Nu, îi zise Virginius. N-am de gând să fac așa ceva..

- Nu, spuse bătrânul Anse. Nu. Te cred și eu că nu. De ce să-ți risipești banii ca să capeți o jumătate din pământ, când poți să stai aici și să-l stăpânești în întregime fără să cheltuiești un ban”.

MARIN PEDA

„- Atâta timp cât mă vedeți că trăiesc, ori faceți cum zic eu, ori, dacă nu, să plecați. Am muncit și am trudit și am luat pământul de la ciocoi ca să trăiți voi mai bine! De ani de zile mă zbat să nu vând din el, să plătesc foncierea fără să vând, să vă rămâie vouă întreg, orbilor și sălbaticilor la minte! Și am plătit mereu, n-am vândut și sălbaticilor și acum săriți la mine și laăștia, că v-am nicio brazdă și acum săriți la mine și laăștia, că v-am furat munca voastră! Pământul rămas întreg, Paraschive, smintitul, acolo e munca voastră! Bolnavule după avere! (...) O să-ți mănânce capul averea, să știi minte de la mine! (...) Ce v-am făcut eu vouă și ce nu v-am dat, Paraschive și Nilă? Nu s-a muncit și nu s-a împărțit aici în casă tot ce-am avut? De unde să vă dau eu mai mult dacă atâta e? Vreți să mă jupuiți pe mine de piele? An de an am dat din colț în colț când intra percitorul în casă. An de an m-am dat peste cap să nu vând din pământ! Am trăit cu toții desculți și dezbrăcați, nimeni n-a avut mai mult! Ce vreți de la mine, nenorociților? Să ies la drumul mare și să jefuiesc? Să iau vita omului din bătătură și să mă țin de procese cu alții? Asta vreți voi?”

Precizez faptul că nuvela lui Faulkner a fost publicată în anul 1932 în “Harper's Magazine”, iar în volum în „Knight's Gambit”, în 1949, și „Moromeții” lui Preda în 1955.

Icu Crăciun

Lirica

Suflet torid

Bijuterii duminicale,
gladiole de sărbătoare pentru mijlocelul
dumniTale,
smaralde din cetonii pe inelarul domniei Tale,
sclipiri florale dintre spice de ierburi înălțate
ca să-ți văd ochii verzi-căprui dați pe spate,
mireasmă bucuroasă și răcoroasă de soc
dat acum în pârguială pentru sânul tău copt,
cimbrisor de mântuială, că nu mai pot,
ce-ar fi să aruncăm acum tot ce avem (de) pe noi
în foc,
să ne topim, să ne ardem coaja de la suprafață,
să ne-o spunem de la obraz, chip în chip, pe față
să ne prefacem o țără a fi plini de candoare,
să ne pierdem în ziceri de vorbe goale,
să adiem cu palmele peste stratul de busuic,
să mă mir,
io Ylie Calomfir,
din ce ghioc mi-a căzut acest noroc,
să te întrevăd, să te ghicesc, să te visez, să te
dezmiard...
ș-apoi doamne, așa ca vara unui aed,
ca dogoarea sufletului meu de țap bătrân
transformat în ied...
să te pierd?!
Sfinte Sisoe, oare de ce în grădina din rai
cade todeauna tăciunele întunecat din mălai?!

Înv. Ylie Hoza

Cartea

MIRCEA CĂRTĂRESCU, SOLENOID Partea a III-a, Capitolele 29-39, pag. 425-643

Romanul romanelor lui Mircea Cărtărescu continuă cu amănunte autobiografice din propria existență și anume, cei doi ani petrecuți la Voila, preventoriul din Munții Bucegi, special destinat pentru copiii bolnavi sau suspecți de tuberculoză. Amintiri răzlețe din lumea celor nouă ani pe care-i avea pe atunci autorul, ne conving că realitatea percepută de el începe să se diversifice depășind arealul caselor părintești sau a scurtei experiențe prin vizitele făcute unei mătuși din mahalaua Bucureștiului. Drumul spre Voila pare hotărâtor, înainte de plecare, el citește dintr-o carte cu care intră într-o altă lume, e vorba de un basm cu regi care toarnă poțiuni magice ce colorează lumea. Complexul de la Voila situat în pădure, albul și sărăcia dormitoarelor uriașe și comune, instructorul sever, tovarășul Nistor, spălătorul plin de spaime, dormitorul fetelor inaccesibil și plin de mister, sala de mese și efortul de-a mânca tot din farfurie, iată câteva repere pe care autorul le ține minte pentru totdeauna. Alte date se referă la Traian, prietenul și colegul acestuia, vizitele medicale și pastilele de înghițit. Lui îi place să se simtă singur, să exploreze locuri necunoscute în pădurea din apropierea preventoriului, dar este speriat de interdicția de a ieși din dormitor, după ora nouă. Alte activități în forță îl derutează, provocându-i coșmaruri, cum ar fi: tăierea unghiilor, baia comună și spălătorul de către asistente, cu violență, chiar. Puținele momente plăcute sunt cele legate de ieșirea în aer liber, plimbările solitare prin pădure și prin livada școlii și orele de curs la care participau cu toții.

Primele amintiri îi revin autorului periodic: fratele absent, părăsirea de către mamă în spital, despre cartea *Tămul* de Ethel Lilian Voynich, citită pe la 12 ani, apoi familia Boole cu teoria lumilor în lumi din cea de-a patra dimensiune, femeile grase și viziunile lui Nicolae Minovici. La Voila, prin Traian, autorul află că trupul lui a fost supus unei manipulări, lumea lui e una a ruinelor, a dictaturii, a fricii, a

foamei, a prostiei și a frigului. O întrebare îl obsedează, dacă ar mai fi avut parte de solenoid, în cazul în care ar fi ajuns scriitor celebru? Ar mai fi putut levita? Ar mai fi văzut toate cele ce i s-au întâmplat? Îndoiala îl face să creadă că este legat de celălalt eu al său prin vis, de o parte, succes, de alta, eșec, edificii și ruine, viață și artă, lumină și întuneric, toate sub dominația timpului. Până și revenirea în cancelarie, de la clasă durează ani și ani de zile și e plină de peripeții (*Capitolul 36*). Tot din seria amintirilor în serie e și revenirea la strănepoata lui Nicolae Vaschide, Florabela, singura văzută, de data aceasta, într-o nouă dimensiune: „Senzuală și inaccesibilă, o Venus din Ille pistruiată și cu coama roșie până la șale, cu călcătură grea și sâni cu sfârcuri imposibil de ascuns, țâșnind înfrigurați și excitați chiar și prin taioarele corecte pe care le purta iarna, cu glezne groase de zeitate htonică și cu zeci de brățări de aur și crisolit clinchetindu-i pe ambele brațe...” (p.568).

Aluzia la sărăcia acelor ani de dictatură, la vizitele rare și petrecerile profesorilor și mai rare e prezentă, asistăm la o asemenea vizită a autorului însoțit de către Irina la Florabela, la ea acasă. Amintiri fugare despre magazinul „Vulturul de mare” îi revin în memorie, pe unde mergea cu mamă-sa în apropiere de locuința Florabelei. Fotografii ale acesteia aduc aminte de Vaschide, iată, pe scurt istoria lui: născut la Buzău, cu handicap de vorbire, devine mare cititor, este înscris direct în clasa a patra deoarece citea și scria. Se apucă de desenat istorii ilustrate, scoate un ziar, se remarcă la fizică unde explică cum se formează vederea în ochi impresionându-i pe toți și devine o legendă. Studiază la „Sfântul Sava”, iese în evidență prin tatuajul de pe țeastă și de pe spinare. Ca savant, se ocupă de somn și de vise. Ce spune despre vise? „Dacă n-ar fi visele, n-am fi știut niciodată că avem suflet.” Visele sunt hărți pe care apar întinsele

- continuare în pagina 8 -

Iacob Naroș

Cartea

MIRCEA CĂRTĂRESCU, SOLENOID, Partea a III-a, Capitolele 29-39, pag. 425-643

teritorii ale vieții noastre anterioare. Sunt lumi cu o dimensiune în plus față de cea diurnă (p.582). De patru ori pe noapte coborâm în apele minții noastre profunde, nu putem întârzia mult întocmai pescuitorilor de perle. După Chalcidius, visele se clasifică astfel: vise cu origine în sufletul sublinar, inferior și cel deasupra lunii, sufletul superior produce vise enigmatice în labirinturi. O altă categorie de vise sunt cele trimise de îngeri sau de demoni, ele produc coșmaruri. Al treilea fel de vise sunt cele supreme, de evadare din altă dimensiune. Vaschide ajunge la Paris, unde asistă la lucrări stranii de oniromant, în Laboratorul de Psihologia Fiziologică. Proba de foc constă în citirea viselor celor din jurul lui într-un bazin cu apă. Nicolas le transmite celor cinci același vis. Legătura acestuia cu prostituata Chloe pentru a-i citi acesteia mintea și inteligența sexului, prin Chloe, ca urmare, Nicolas visează că ea rămâne însărcinată, într-o sală circulară, după 300 de nopți. Aici, într-un pat alb, apare un copilăș de vreo cinci ani. În alt vis, de copil, se apropie o femeie goală, gravidă, din pântecul ei iese o fetiță ce levitează, băiatul îi taie ombilicul cu dinții. Femeia rămâne cu copilul, Vaschide vrea s-o ia înapoi, dar ea e goală pe dinăuntru, erecția fiind semnul că visul s-a terminat, în vis, sexul se aliază cu creierul. După 80 de studii scrise, Vaschide este convins că visele nu sunt imagini, ci emoții copleșitoare, nestăpânite, fără chip, uneori fără nume." (p. 597), inima ajunge pe planul doi. Fetița din vis are un nume, Alesia, Vaschide revine în țară și moare în 1907, la 32 de ani, după el rămân cărți despre vise și cartografia onirică. Se studiază ruinele, curcubeul, colina din vis care e o țeastă uriașă pe care-o dezgroapă și, în vis, aproape că este înghițit de aceasta. Craniul din București pe care-l dezvelește acest Vaschide e un solenoid în vibrație. Sub ochii curioșilor, Vaschide intră în orbită, unde o lumină rece arată o sală cu podeaua de os, apare un fluture uriaș cu o fetiță în spinare pe care o ia acasă la el, are grijă de ea, călătorește prin lume cu Alesia. Vaschide moare într-un vis, Alesia trăiește în alt vis. Ea va da naștere Ortanței și, de aici, se ajunge la Florabela. După ce ascultă această istorie palpitantă a descendenței Florabelei, cei doi caută acea colină din vis care e acum din nou acoperită (Capitolul 37).

Dintre obsesiile mărunte ale autorului merită amintită cea pentru femeile grase întâlnite de-a lungul anilor, începând de la vânzătoare, surori și asistente medicale, taxatoare, colege de școală, bibliotecare, cerșetore oarbe, bucătăre, chelnerițe, remaieuze, dar și cele dintr-o altă lume, adică dimensiune, e vorba de femeile rubiconde din subteranele visurilor sale care se bălăceau în căzi și cisterne cu apă verde. Nu sunt uitate nici cele de la Voila ce terorizau elevii la duș sau cele ce-i păzeau noaptea. La acest preventoriu, autorul și-a făcut câțiva prieteni dintre băieți, Bolbo, Priuteasa și Mihaș, iar dintre fete pe Sia, Judita și Mihaela. Reacția lui când se vede într-o fotografie din acest loc este surprinzătoare, cel mai tare este impresionat când se vede în oglindă: „O fețișoară brună, subțire, ochii atât de negri, încât păreau violeți, un gât lung și palid, două clavicule, un trup micuț, ușor ca hârtia, un copilăș care eram eu însumi...” (p.478).

Noaptea petrecute la Voila sunt de neuitat, deoarece erau liberi, în devenire, în cunoaștere. Pentru ei, oamenii mari aveau două mistere, cel al împreunării dintre mamă și tată și modul cum ies copiii în lume. Curiozitatea de-a afla și altceva despre fete îi face pe băieți să le pândescă în dormitorul lor. Iarși se alunecă în vis, vedem uși cu sutele, miros puternic,

aburi și ceață, zeci și sute de fetițe ca niște păpuși, astfel că ei încep să priceapă deosebirea dintre un băiat și o fată, ea nu era în trup, cum ne-am fi așteptat, ci în cuvinte. Pentru acest gest, băieții au fost scoși la careu, apostrofați. Sexul și moartea rămân pentru ei ceva sacru și enigmatic, se miră doar de ce trebuie să se păstreze acest secret. Traian le povestește ce se întâmplă după moarte, apare teama, el are grijă de o insectă. De aici, autorul ne atenționează să fim atenți la semne, cei care nu le-au înțeles au trăit degeaba, doar căutătorii vor ști drumurile și răspunsurile. Fiecare are drumul lui, dacă tu nu știi răspunsul, ajungi pe mâna monstrului, dacă-l cunoști, treci mai departe, ajungi din nou în fața altui monstru. După ce treci de monștri ajungi într-o cameră unde vei găsi pe mama ta ce poate fi o șopârlă, femeie sau larvă. Apoi pătrunzi în pântec, unde te ghemuiești fericit gata pentru o altă lume. Această metamorfoză e necesară pentru mântuire, pentru o nouă naștere, o nouă viață cu aceleași semne. Cu alte cuvinte, viața e frică, de tată, de boli, de nebunie, de viitor și chiar de-a dormi.

Obsesia spălătorului de la Voila continuă, de pastilele de hidrazidă luate obligatoriu, scapă cu ajutorul lui Traian, acesta îi insuflă neîncredere față de doctori, medicamente și tată. El nu poate uita unele crâmpie de la sanatoriu, cum sunt plimbările de dimineață prin livada de meri, apoi sala de clasă, toate văzute în trei dimensiuni. Coropișnița lui Traian este și ea prezentă, despre tovarășul Nistor, pedagogul, autorul crede că este un „automat.” După ce întrerupe luatul pastilelor, el se simte altfel, de regulă, solitar, chiar așa vrea, în oglinda apei își caută frățiorul pierdut, geamănul. Reamintirea locului și a motivelor pentru care nu mai are încredere în mama lui, de când a fost lăsat la spital, e un leitmotiv adesea repetat. În dormitorul comun, împreună cu Traian, trec în oniric, intră într-o altă încăpere unde-l găsesc pe Nistor cu butoanele unui robot. Oniricul merge înainte, în mod misterios dispare câte-un pat, cu elev cu tot. Frica e din nou prezentă, ca atare, cei doi fug, dar sunt prinși pe drumul către Ploiești. (Capitolul 35).

Școala revine în epica romanului prin evocarea învățătoarelor și a lumii lor mărunte, după aprecierea sumară, chiar caricaturală a autorului. Despre ele aflăm că aproape nu ies din clase, stau acolo, înconjurate de „măruntișii lor subordonați ca niște regine ale furnicilor” (p. 448). Se amintesc câteva nume: Steluța, doamnele Mototolescu și Călătoreșcu, doamna Spânu; de remarcat portretele lor realiste, dintre care două fac probleme și excepție, e vorba de Higena Floroiu, „frumusețe de mahala, o madonă cu talie de viespe și gura în formă de inimioară, mincinoasă și manipuloare” și cealaltă tovarășa Zarzăre, epava școlii. De la ele, profesorele preciau moda borcanelor cu alge, a clismelor cu cico, a pasiențelor cu cărți de joc, a peștișorilor gupi și a hamsterilor. Povestea cubului cu fețe multicolore e ultima lor preocupare, dar contagioasă și pentru ceilalți. Despre acest cub, autorul cere detalii de la Goia, profesorul de matematică. Acesta îi face o prezentare excelentă cu plecare de la Hinton, celebrul matematician, explorator al celei de-a patra dimensiuni, căsătorit cu Mary Boole. Se observă un atașament față de o altă lume, suntem, cu toții, gasteropode, „animale moi și duioase”, misterul cochiliei melcului și omul care-și secretă propria cochilie, viețuind. Lumea cu patru dimensiuni văzută de către Hinton ne apare ca un spațiu interzis gândirii omului, o întregă teorie asupra acestei dimensiuni în plus față de lumea noastră îl face pe autor să creadă că

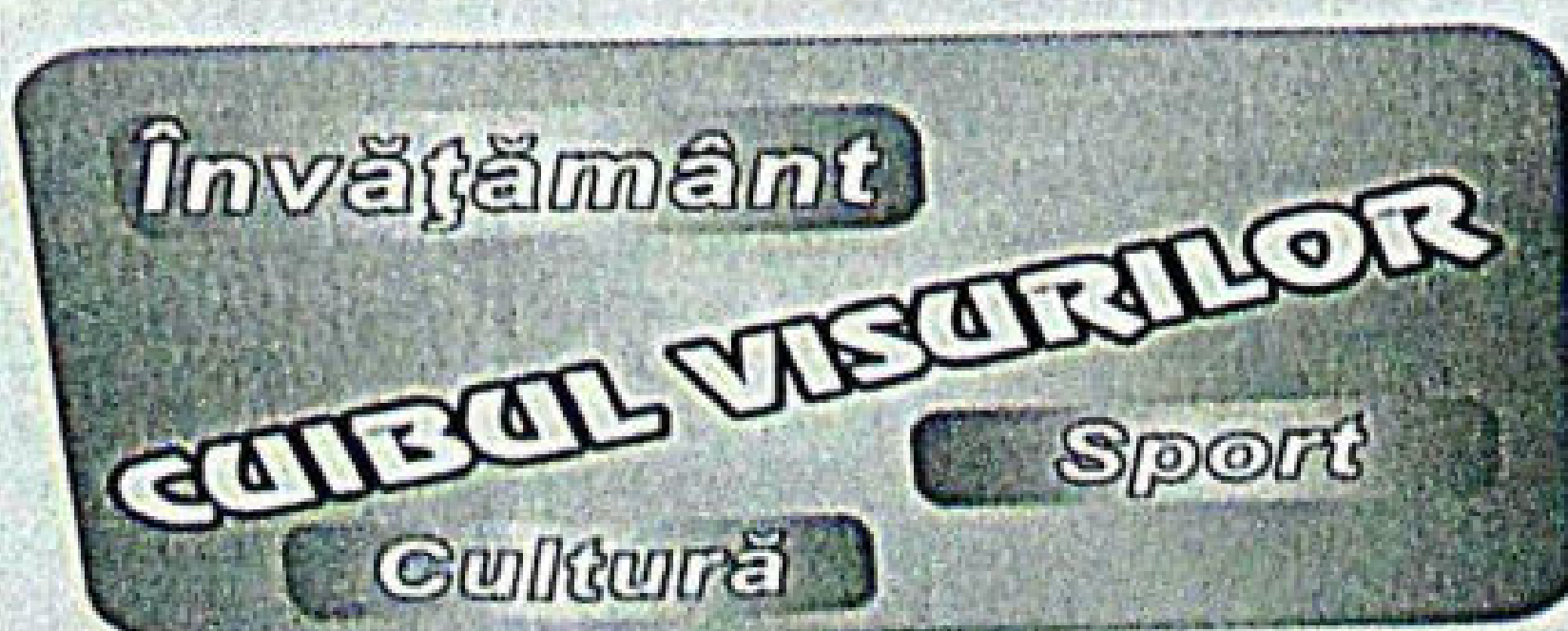
am putea evada din închisoarea lumii noastre, deoarece un perete al ei este liber, nezidit. Cubul tesseract (mărginit de opt cuburi), îi aduce aminte acestuia că a folosit acest cuvânt într-un poem, de aici se trece la hipercub, adică un cub în dimensiunea a patra. Din 1904, isteria cubului a cunoscut o mare amploare, de la învățătoare, la ceilalți și, în cele din urmă, la autor, care, într-un mod original, îl păstrează așa nerezolvat.

Surprins și dezamăgit de mai multe ori, ca măsură de siguranță, autorul intră din nou, în vis, meditează asupra propriei ființe și a fratelui geamăn din oglindă. El se consideră o ființă dublă, în căutarea propriei identități. De regulă, reflecțiile filozofice ale autorului asupra propriului corp continuate și la Voila sunt însoțite de trecerea în revistă a amintirilor copilăriei văzute ca niște comori, dintre toate, manuscrisul e cel mai important. Toate îi vin în minte, începând cu eșecul din octombrie 1977, cu poemul „Căderea”, urmat de schimbarea vieții lui ca la un macaz, într-un labirint personal. După acea ședință de cenaclu, două ființe apar, una reală, în care renunță la literatură și alta în care scriitorul are succes. O concluzie îl marchează: „Este nevoie de două mâini ca să scrii un text, una a celui care scrie, alta a celui aflat în manuscris.” (Capitolul 32). O stare de melancolie însoțește aceste meditații care se termină cu o plimbare spre depoul ca o catedrală, în cabina vagonului de tramvai, printr-un oraș imaginar. Alte vise considerate emoții și nu povești sunt descrise: alunițe ca niște litere îi invadează pielea pe care și-o vede ca pe-o hartă-ntinsă pe un perete de lângă pat, greu de descifrat. Sumedenie de vise pe categorii de vârstă, vise feeric-panoramice, mări, dealuri, munți, turnuri, zboruri, dar și din cele cu senzualitate barocă și polimorfă, se visează femeie de născut, deoarece și-n copilărie, a fost îmbrăcat fetiță. Această avalanșă de vise începe să se limpezească, se deschide o viață, dar nu și poarta literaturii, doar o ușiță de trecere a pisicii. Nu vor lipsi și visele de groază, cadavre de copii, dar și bărbați vizitatori, mătuși, în mod paradoxal, cele violente, în loc să-l înspăimânte, îl fascinează. Autorul se declară că a fost și se simte un om singur (Capitolul 34).

Irina revine, cu ea stă de vorbă autorul despre Ispas, dispărutul la cer, într-o cameră din multe altele, de data asta, în roșu. La școală, mare zarvă, directorul Borcescu anunță miliția pentru a cerceta cazul. Acel Ispas, portarul școlii, știa că va fi răpit la cer, într-o navă din altă lume, așa cum se lăuda unor mecanici de la blocul unde dormea. Moment hazliu, în cancelarie, li se prezintă servieta dispărutului în câmp deschis, li se cere să dea informații, atât elevii cât și profesorii. Elevilor li se solicită să dea informații despre părinții sectanți sau pichetiști, deoarece în servieta se găsește o foaie cu o poezie manifest „Moarte morții” Toate acestea sunt discutate de cei doi, Irina are foaia cu pricina pe care o prezintă, alături de o scrisoare criptică și un număr, 7129, ce i se pare cunoscut chiar din casa în care locuiau. Cu ajutorul cifrului, ei deschid o cameră secretă, odată intrați aici, rămân „fără lume, fără trupuri”, în beznă. Același cabinet cu scaunul dentar în funcțiune, iar dedesubt, se colecționa prin tuburi, durerea. Cu un alt cifru, deschid hubloul și văd totul într-o altă dimensiune, prin care trec procesiuni de ființe, turme de creaturi care se devorau între ele. Spre ziuă, ei revin în lumea reală închizând hubloul și camera la loc (Capitolul 33).

- va continua -

Iacob Naroș

Redactor-șef: **ICU CRĂCIUN**
 Redactori: **Vilut Cărbune, Ilie Hoza, Macavel Al. Macavel, Iacob Naroș, Mircea Prahase, Alexandru Rațiu, dr. Lazăr Ureche, Liviu Ursa, Viorel-Daniel Partene**
 Acest număr apare cu sprijinul financiar al Primăriei Măieru.
 Corespondenți externi: **Damaschin Pop Buia (Germania), Alex Pop (SUA)**
 Precizare: **Responsabilitatea materialelor publicate aparține în exclusivitate autorilor**
 Adresa redacției: **Muzeul Cuibul visurilor Măieru, județul BISTRITA-NĂȘĂUD**
 Machetare: **Vilut Cărbune**
 Tehnoredactare computerizată și tipar: **IMPRES srl Bistrița, str. N. Titulescu, nr. 18,**
 tel/fax: 0263 238027, tel: 0263 223201 ISSN 1224 - 643